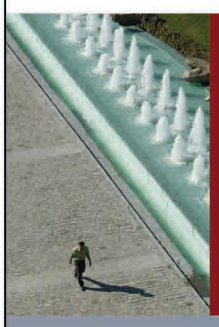
Cumhuriyet

PARASIZ EK ▪ 1 EKİM 2007

TÜRKİYE'NİN MİMARLIK GÜNDEMİ 2007

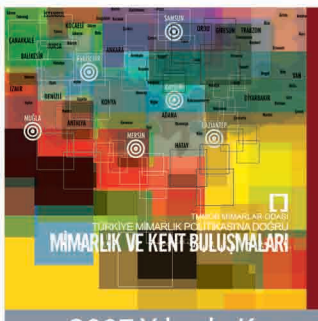
2

TÜRKİYE MİMARLIK POLİTİKASI:
Toplumsal Bir Çağrımız Var!

Türkiye Mimarlık Politikası Üzerine Görüşler /
Doğan Tekeli, Doğan Hızlan, Yücel Gürsel, Erdal Aktulga

4

5

2007 Yılında Kayseri, Samsun, Mersin, Muğla, Gaziantep ve Eskişehir'de "Mimarlık Politikası Metni" Tartışıldı

Mimarlık ve Anayasa

Oktay Ekinci

6

"Sıfır Emisyonlu Mimarlık"
ve Enerji Etkin Yapılar

7

DÜNYA MİMARLIK GÜNÜ

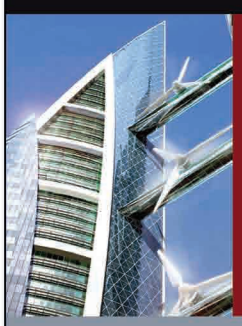
Gündem, Çevre Duyarlı Mimarlık

Mimarlık Haftası **07**
1234567 Ekim

8

"Sudan Sebepler" Üzerine: Küresel Isınmayla Yüzleşmeye Hazır Mıyız?

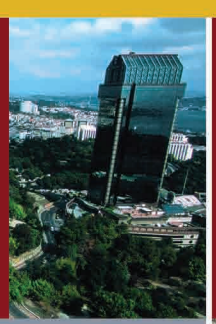
9

Dünyayı Mimarlar Kurtarabilir mi?
Selda Kabuloğlu Karaosman

'Sıfır Emisyon'lu Kentler Geliyor:
İlk Ekolojik Kent Dongtan

10

11

Kente Karşı Suç Dosyası Giderek Kabarıyor

İstanbul için Bir Şans: UNESCO Dünya Mirası Listesi
Deniz İncedayı

12

13

Bienal'den İstanbullulara "Modern Mimarlık"la Karşılaşma Çağrısı

Niteliksiz Konut Üretimi
Ali Cengizkan

14

TMMOB Mimarlar Odası tarafından hazırlanmıştır.

Mimarlık ve Gelecek

Bülend Tuna
Mimarlar Odası Genel Başkanı

Ekim ayının ilk pazartesi günü Dünya Mimarlık ve Habitat Günü birlikte kutlanmaktadır. Uluslararası Mimarlar Birliği ve Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Örgütü tarafından bu yıl için açıklanan temalar günümüzün yakıcı sorunlarını dile getirmemizi, irdelememizi öneriyor.

İnsanların refah içerisinde, doğal çevreyle barışık, onu tüketmeyi değil, birlikte yaşayabilmeyi hedefleyen, sömürünün olmadığı bir toplum hedefinin zihinlerde silikleşmesi; onun yerine giderek bir tüketim hırsının, yok ederek sahiplenme güdüsünün önlenemez yükselişinin yerleşmesi gözlenmektedir. Tüm insan yerleşimlerini, doğal çevreyi, yaşamı tehdit eder boyutlara varan tamahkâr kullanımlar, önümüze çözülmesi zor sorunlar getirmiş, geleceğimiz için karamsar olmamıza neden olmuştur.

Mimarlık, yaşanılır kentler ve sağlıklı yaşam çevreleri yaratan bir meslek olarak, bu sorunları dikkate almakta, endişe duymakta ve çözüm üretmeye çalışmaktadır.

Dünya Mimarlık Günü'nde ülkemiz mimarlık gündemine baktığımızda neler görüyor, nelerle uğraşıyoruz:

Bugün kent topraklarının yağmalanması, geleceğimizi karartacak boyutlara ulaşmıştır; kentlerimizi yaşanmaz kılacak kertede ölçüsüz bir yapılaşma hırsıyla karşı karşıyayız. Metropol kentlerimizde gördüğümüz büyük imar etkinlikleri, önemli rant aktarımı sağlayan, kent planına uygun olup olmadığına bakılmaksızın yapılabilen devasa projeler; hukukun zorlandığı, adalet duygusunun zedelendiği keyfi uygulamalar görüyoruz.

Benzeri nice sorunun ele alınması, her birinin üzerinde titizlikle durulması, kamu ve toplum yararına gerekli irdelemelerin yapılması, halkın ve yöneticilerin uyarılması, sıklıkla da hukuk yoluna başvurulması gündeme geliyor. Mimarlar Odası, diğer meslek odaları ve demokratik kentli kuruluşlarla birlikte kent suçunun karşısında, yaşanılır kent özleminin teminatı olduğunun bilinciyle böylesi zorlu bir çabayı yıllardır sürdürmektedir. Önemli olan halkın bu çabayı anlaması, benimsemesi, desteklemesi ve her geçen gün kentine daha da sahip çıkar hale gelmesidir.

Toplum ve mimarlık ilişkisinin değerlendirilmesi ve mimarlık kültürü, yapı kültürü, kentleşme kültürü konularında toplumla daha dolaysız ve somut ilişkiler kurulmasının önemli buluyoruz. Bizlerden iyiyi güzeli arayan, ayıplı kötü hizmeti reddeden, mimarla ortak bir dili paylaşabilen, sorgulayıcı bilinçli tüketici olarak toplumun, kaliteli yapı üretiminde rolünün büyük olduğunu vurgulamak isterim.

Daha nitelikli bir mimarlık ortamı arayışı çerçevesinde hazırladığımız Türkiye Mimarlık Politikası ile mimarlık hizmetinin ve mimarın, toplum ve kamu yararına güvenceye alınması; mimarlık hizmet standartlarının yükseltilmesi, kalitenin her düzeyde aranır hale getirilmesi; bu kapsamda yapılmak istenen düzenlemelerin irdelenmesi, geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Yoksulluk, göçler ve bunlar karşısında bunalan kentlerimizde mimarlık yapabilmek; siyasi, ekonomik veya iklimsel nedenlerle doğabilecek yeni ve farklı göç dalgalarına karşı mimarlığın bir cevabını oluşturabilmek; yaratıcılığın toplumsal boyutunu gösterebilmek; toplumla mimarlık ilişkisini irdeleyerek, belki de yeniden kurgulayarak, geliştirmek hedeflenmektedir.

Önümüzdeki yıllarda mimarlar olarak hep bunları ve benzerlerini konuşacağız, bazen gündemimizde, bazen de gündemin konuşulan maddesinde yer alacaklar. Odamız da, imar ve kentleşme sorunlarını dikkatli bir şekilde izleyen ana aktörlerden birisi olarak, gerek yerel yönetimlerin, gerekse merkezî yönetimin icraatlarını, demokratik güçlerin gölge kabinesi gibi takip etme görevini üstlenmeye devam edecektir.

TÜRKİYE MİMARLIK POLİTİKASI: Toplumsal Bir Çağrımız Var!

Ulusal Mimarlık Politikaları, mimarlık ürünleri ve yapılı çevrenin niteliğinin kamu yararına olduğu düşüncesinden hareketle, mimarlık uygulamalarında standartları yukarıya çekme hedefini, hükümet politikalarıyla bütünleştirme amacını taşımaktadır. Daha nitelikli bir yapılı çevreye ulaşılması için en önemli adımlardan biri, mimarlık politikasının elde edilmesidir. Özellikle kamu yapılarının inşa süreciyle ilgili belirli koşulların getirilmesi, kamunun yol gösterici olması hedeflenmekte, nitelikli yapılara ulaşmanın yolları aranmakta, bu amaçla mimarlık meslek kuruluşlarıyla hükümet kurumları arasında işbirliği ortamları sağlanmaktadır.

Ülkemizde de kalıcı, kimlikli ve çağdaş bir çevrenin her düzeyde temel imar ve kentleşme hedefi olmasının sağlanması, "binlerce yıllık mimarlıklar ülkesinin yeniden mimarlıkla buluşması" için dünya deneyi ve ülkemize özgü koşulların gözetilerek "Türkiye Mimarlık Politikası"na bir an önce ulaşılması gerekiyor. Bu saptamayı tarihsel bir çağrıya dönüştüren Mimarlar Odası, Türkiye'ye özgü bir mimarlık politikası metni üretilmesi konusunu uzunca bir süredir bir kampanya ile tartışıyor, tartıştırıyor. Bu süreçte, Cumhurbaşkanından yurttaşlara, mimarlıkla ilgili merkezî ve yerel tüm kurumlara Türkiye Mimarlık Politikası metni iletilmiş, irdelemeleri, değerlendirmeleri hedeflenmiştir. Uluslararası ortamda bu konuda yaşanan gelişmeler ve yapılan çalışmalar da yakından izleniyor.

Mimarlar Odası, aynı zamanda, her iki ayda bir farklı şehirlerde düzenlediği "Mimarlık ve Kent Buluşmaları"nda mimarlık politikası konusunu gündeme taşımış, Türkiye Mimarlık Politikası metninin gelişimine farklı kentlerden ve bölgelerden katkılar derlemeyi planlamıştır. Buluşmaların sonuncusu olan 28 Eylül 2007 tarihinde, İstanbul'da yapılan toplantıda "Metropoller ve Mimarlık" teması irdelenmiş, ayrıca değişik kentlerde yapılan toplantıların sonuçları değerlendirilmiştir.

Bu politikanın en önemli yanlarından biri, mimarlık ve yapılı çevreyle ilgili çeşitli taraflarca nasıl benimseneceği, sahiplenileceği ve geliştirileceğidir. Toplumsal-kültürel yaşamımızda mimarlığı ve mimarlık hizmetini etkin kılmak, yaşam yerlerimizin mimarlık kültürü ve hizmetinden yoksun bırakıldığı mevcut durumu tersine çevirmek, toplumu mimarlığın sanatsal, kültürel, insancıl ve işlevsel özellikleri ile yeniden buluşturmak gibi hedefler çerçevesinde ortak bir sorumluluk bilincinin geliştirilmesi gerekmektedir. Mimarlar Odası, kültürden sorumlu Bakanlık başta olmak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarını ve diğer kamusal örgütlenmeleri bu politikanın uygulanmasında sorumluluk üstlenmeye çağırmaktadır.

"Türkiye Mimarlık Politikası'na Doğru" metninin tümünü okumak için **www.mo.org.tr/mimarlikpolitikasi** adresini ziyaret edebilirsiniz.

Yayımlayan: **Mimarlar Odası Genel Merkezi**

Editör: N. Müge Cengizkan
Yayına Hazırlayanlar: Derin İnan, Kıvanç Kılınç, Tuğçe Selin Tağmat
Grafik Tasarım ve Uyulama: H. Nilgün Kara Babacan
İdare Merkezi: Mimarlar Odası Genel Merkezi, Konur Sok. No:4/2 Yenişehir 06650 ANKARA
T: 0.312.417 37 27 **F:** 0.312.418 03 61 **E:** info@mo.org.tr **www.mimarlarodasi.org.tr**

İmtiyaz Sahibi: Cumhuriyet Vakfı adına İlhan Selçuk
Genel Yayın Yönetmeni: İbrahim Yıldız
Baskı: İhlas Gazetecilik AŞ., Yenibosna-İstanbul
İdare Merkezi: Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sokak No:2 Şişli 34381 İstanbul
T: 0.212.343 72 74 **F:** 0.212.343 72 64 **www.cumhuriyet.com.tr**

Politikanın Hayata Geçirilmesinde Kime Hangi Görevler Düşüyor

Türkiye Mimarlık Politikası, Mimarlar Odası'nın, mimarların, kamu yönetiminin, yerel yönetimlerin, ilgili tüm kesim ve kurumların, ülke adına ortak hedefi ve sorumluluğu. Bu süreçteki ilgili kesimler aslında, hayatı mimarlarla ortak olarak biçimlendiren/biçimlendirmesi gereken, kamusal bir sorumluluk olarak "mimarlık" eyleminin üretilmesi sırasında bütünsel olarak rol alan/alması gereken tüm hayat aktörleri... Kimler mi?

- Resmî yapı ve bürokrasi...
- Yerel yönetimler, bağlı kuruluşlar, yerel yönetim birlikleri...
- Basın, yayın, TV (medya) kuruluşları...
- Sektör kuruluşları ve birlikleri...
- Mimarlık fakülteleri ve bölümleri...
- Meslek kuruluşları, odalar ve birlikleri...
- Mimarlık medyası ve kuruluşları...
- Mimarlar, mimarlık öğrencileri...
- Sivil kuruluşlar, kent, çevre, kültür kuruluşları...
- Bilim, kültür, sanat insanları...

İşte bu kesimlerin, mimarlık politikası söylemine verdikleri değer ve oluşturdukları yanıtlar, sürekli çoğalarak zenginleşecek esnek bir sürecin adımlarını oluşturacak…

İlk kez gündemlerine aldıkları bu konuya verecekleri tepkiler, gelecekte oluşacak "politika metninin" yapısını ve içeriğini de belirleyecek.

'Mimarlık, öteki sanat dallarından farklı olarak,
insana yaşam çevresi sunar ve
onun yaşamını belirler.
Kuşaklar boyu süren bir etkiye sahiptir;
bir yere ait olma, o yerle övünme duygusu verir'

"Türkiye Mimarlık Politikası'na Doğru" metninden…

Geleceğe İlişkin Saptamalar

- Türkiye'nin nüfusu, özellikle genç nüfusu artmaktadır.
- Kırdan kente göç sürmekte, kentsel nüfus hızla artmakta ve artık çoğunluğu oluşturmaktadır.
- Aileler küçülmekte ve yapıları hızla değişmektedir.
- Kentsel gereksinmeler hızla artmaktadır.
- Plansız büyüyen kentlerimiz ciddi olarak afet tehdidi altındadır.
- Bütün bu gelişmeler bir yandan yeni yerleşmeleri ve yapılaşmayı, bir yandan da kentsel yenilemeyi ve yapı stokunun elden geçirilmesini gerektirmektedir.
- Bu hızlı değişim, Türkiye ve Dünya eko-sistemi açısından da ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.
- Bu süreç, kentleşme politikalarına ve kentsel yatırımlara yeni yaklaşımlar getirilmesini zorunlu kılmaktadır.
- Bu koşullarla birlikte Avrupa Birliği'ne üyelik sürecindeyiz.

Ülkemizin Olanakları

Türkiye,

- Kültürel ve mimari miras bakımından önemli bir yere,
- Çağdaş teknolojiyi uygulayan, uluslararası anlamda etkinlik gösteren sektör kuruluşlarına,
- Mimarlık ve mühendislik alanında yetişmiş insan gücüne,
- Nitelik ve nicelik bakımından güçlü bir yapı malzemesi üretimine ve yeterli teknolojiye sahiptir.
- Küresel hizmet ticaretinin yarattığı kültürel-mesleki tahribata direnecek, Avrupa Birliği üyelik sürecinde hızla yapı değişiminin yarattığı sorunlara rehberlik edecek,
- Kaynaklarının akılcı yönetilmesini sağlayacak ve kentleşme politikalarına, kentsel yatırımlara yeni yaklaşımlar sunabilecek birikimi de bulunmaktadır.
- Yatırımlarını, yaşam çevrelerini oluşturan bütün alanlardaki, ancak özellikle mimarlık ve mühendislikteki bilgi birikimini değerlendirerek planlamak, geleceğine ilişkin doğru yanıtlar bulmak zorundadır.

Mimarlık Politikaları Neden Gereklidir?

Katarina Nilsson
Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) eski başkanı

Mimarlık politikası tartışılırken genelde iki türde karşı görüş ortaya çıkar. Birincisi "Peki, bundan zarar gelmez, hadi bir tane bizim de olsun" görüşüdür ki hemen sonrasında bu güzel sözler unutulur. İkincisi ise "Bizim uğraşmamız gereken çok daha önemli konular var: Küresel ısınma, işsizlik, evsizlik, demokrasi, vesaire"dir. Bu ikinci söyleme karşı savaşılması aslında daha zordur. Bu tutumlarla savaşabilmek için fark yaratılması gereklidir. Biz de bu rekabete, mimarlığı ancak ışık ve küresel ısınma, orantılar ve demokrasi, barınak ve lüks evlerin hepsini içeren bir olgu olarak gösterebilir ve tanımlayabilirsek katılabiliriz.

Eğer bize inanılmasını ve sözümüzün dinlenmesini istiyorsak bu bağlantıları kurmamız gereklidir.

Mimarlık küresel ısınmayı içerir mi? Buna evet demek zor değil, binalarımızı nasıl tasarladığımız, aslında, binanın güneş ile kendini nasıl konumlandırdığına, kullanılan malzemelerin çevreyi nasıl etkilediğine, ne kadar süre ayakta kalabileceğine ve binayı ısıtmak ve soğutmak için ne kadar enerji harcayacağımıza verdiğimiz önem ile ilgili. Evsizler konusunda ise, çok açıkça ortadadır ki mimarlık bu konuda yardımcı olabilir; mimarlar o evleri daha fonksiyonel biçimde ve ucuza planlayabilirler ama bu onlara bu problem üzerine düşünme fırsatı verilmesini gerektirir. Demokrasi olgusunun mimarlık üzerinden tartışılması biraz daha karışık gibi görünse de, burada da erişilebilirlik kavramı öne çıkmaktadır. Eğer insanlar özürlü oldukları için okullara gitmekte zorlanıyorlarsa ve bu nedenle kendilerini eğitemiyorlarsa, aslında onları ilerde yer alacakları demokratik bir ortamdan ya da diyalogdan ve bu haklarından mahrum bırakıyoruz demektir.

Bu konuda sadece birkaç örnek var ama bence bağlantıların kurulması ve bunların bilincinde olmak önemli. Bu konuda başarılı olabilmiş ulusal bir politika biliyor muyuz? Benim en aşina olduğum örnek olan İsveç örneği üzerinden konuşacağım. Mimarlık politikası İsveç Parlamentosu'nda ilk kez 1998 senesinde gündeme geldi. Bu politika metninin ana teması, mimari kararların anlık ekonomik kararlar olarak değerlendirilmesi yerine, uzun vadeli bir perspektiften düşünülmesinin gerekliliğiydi. Çünkü bugün hayata geçirdiğimiz her proje, aslında geleceğin bir mirası olup bizden çok gelecek bütün nesillerin beraber yaşayacağı onlara ait bir ortamdır. Bunların yanısıra hükümet her yerel otoritenin kendi için bir politikası olmasına ve bu politikaların günlük hayata uygulamalarının görülmesi gerektiğine karar verdi.

Kendilerine destek olan bir mimarlık politikası sayesinde mimarların mimari görüşlerine ve konuşmalarına daha çok saygı duyulmaya başlandı, mimari tartışmalar çoğalırken beraberinde bazı değişimler de yaşandı. Projelerin mimari kalitesi arttı, müşteri mimari projedeki değerin farkına varmaya başladı ve böylece mimardan ve yapı sektöründen beklentileri arttı.

Kentler bu konumdan ilham aldı ve kendi politikalarını üretirken hükümetin politikalarından da güç alarak kentlilerinin içinde yaşadıkları çevreler için daha çok çalışmaya başladılar. Mimarlık, gazetelerde daha bilinçli bir şekilde tartışılmaya ve yer almaya başladı. Daha çok mimari yarışma, daha çok ödül ve yazılı basında mimarlık üzerine yazıların daha da arttığını gördük. Yani birçok değişim beraberinde geldi. 10 senelik bir politika üzerinden bütün değişimi okuyabilmek belki de imkânsız ama denebilir ki politikanın gündeme gelmesi hem mimarlığın konuşulabilmesi için gereken ortamı hazırlamış, hem de bu konularda değişim ve fark yaratabilmek için de bir adım olmuştur.

Türkiye Mimarlık Politikası Üzerine Görüşler

"Odamızın Türkiye Mimarlık Politikası'nı hayata geçirmek amacıyla başlattığı çalışma, kanımca odamızın büyük hizmetlerinden biri daha olma yolundadır. Mimari kalitenin güvence altına alınması için, kamu yönetimi içinde, Başbakanlığa bağlı bir Şehircilik ve Mimarlık Yüksek Kurulu oluşturulması önerilebilir. Bu kurumda, Şehir Plancıları ve Mimarlar Odası temsilcileri, Başbakanlık baş danışmanlarından biri, Bayındırlık ve İskân, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve DPT temsilcisinin bulunması düşünülebilir. Ayrıca, kamu yapılarının tespit edilecek bir büyüklükten daha büyük olanları için mutlaka ulusal proje yarışması açılması gerektiği, bunun gerekli kaliteyi ve örnek olacak davranışı sağlamak için olmazsa olmaz bir yöntem olduğu ifade edilebilir. Mimarlık hizmetleri için İhale Yasası kuralları değiştirilmelidir. Mimarlık Politikası, Mimarlık Yasası içinde yer almalıdır."

Doğan Tekeli (Mimar)

"Mimarlar Odası, mimarlığa, mimara saygının özellikle kamu binalarının yapımıyla başlamasını bekliyor. Devlet burada öncü olmazsa uygulama sonuç vermeyecek, benim de kanım bu. Mimarın dediğini yapan yatırımcının oranı çok az. Bu yasa ya da yönetmelikle, mimarlığımız çok başlılıktan da kurtulacakmış. On yedi ayrı kurumda imar planı yapma yetkisi varmış. Tek elde toplanması gerekiyor. Ulusal Mimarlık Politikaları'nın gerçekleşmesini bekliyoruz."

Doğan Hızlan (Yazar, Gazeteci)

"Herhangi bir mesleki hizmet alanının ortaya çıkışı ve var olma nedeni, o alandaki toplumsal ihtiyaca bağlı ve o ihtiyacın karşılanma tarzı ile ilgilidir. Önce meslek yoktur, toplumsal ihtiyaç vardır. Toplumsal ihtiyaçların, örneğin mimarlıkla bağlantılı olarak, barınma, konut, kentsel, kamusal yatırım gereklerinin ortaya çıkışı, farklı sosyal kesimlerin ihtiyaçlarının karşılanmasındaki dengesizlikler, doğrudan politik sorunları ve politikayı yaratır. Bir toplumsal ihtiyaca karşılık olan bir mesleki hizmet alanının, bu ihtiyacın karşılanma sürecindeki sorunların ve dengesizliklerin yarattığı politik alanla doğrudan bağlantılı olmaması, bu alanın dışında ya da üstünde olması mümkün değildir. Mesleki hizmet, özü itibariyle varoluşu gereği, politik alanla ve süreçle iç içedir."

Yücel Gürsel (Mimar)

"'Türkiye Mimarlık Politikası'nın, kamu yönetimine talip siyasi partilerce bu ilkelere sahip çıkılması ve iktidarda olanların Mimarlar Odası ile işbirliği yapması halinde ancak uygulamaya sokulabileceğini söyleyebiliriz. Aksi halde, belirlenen ilke ve politikaların ne kadar yüce değeri olursa olsun kendiliğinden hayata geçmesi söz konusu olamayacaktır. Ama ne var ki belgenin bu kurum ve kuruluşlara benimsetilebilmesi ne yazık ki başlıbaşına bir sorundur. Özellikle de, son yönetim döneminde, Kültür Bakanlığı başta olmak üzere, yönetim erkinin İstanbul, diğer büyük kentlerimiz ve kıyılarımız üzerinde yapmak istedikleri çok düşündürücüdür. Onların mimarlık politikaları sanat tarihi, kültür ve bilimsel verilerden kaynaklanarak değil, Dolar, Euro karşılığı kentlerimizi, kıyılarımızı ve limanlarımızı pazarlamak üzerinedir. Bu olumsuz tabloya karşın Mimarlar Odası yarattığı politikasını siyasi partilere, merkezî ve yerel yöneticilerce kamu kurum ve kuruluşlarına benimsetme mücadelesini sürdürmelidir, sürdürecektir."

Erdal Aktulga (Mimar)

“Mimarlık Politikası Metni” Tüm Türkiye’de Tartışıldı

Türkiye Mimarlık Politikası metninin oluşturulması sürecinde 2006-2007 yılları içerisinde gerçekleştirilen en önemli ve verimli çalışmalardan biri de Mimarlar Odası’nın düzenlediği Mimarlık ve Kent Buluşmaları’ydı. Toplantılar 6 kentte, Kayseri, Samsun, Mersin, Muğla, Gaziantep ve Eskişehir gerçekleştirildi. Buluşmalar, yapıldıkları kentin / bölgenin karakterinden hareketle seçilen temalar ışığında, o bölgedeki mimarlığın değerlendirildiği ve bölgedeki mimarların, kentli örgütlerin, toplum, yerel yönetimler ve merkezî yönetim temsilcilerinin biraraya gelerek tartıştıkları bir düşünce ortamı oluşturdular.

İlk buluşma, Kayseri’de “Turizm Politikaları ve Mimarlık” teması altında gerçekleşti. Prof. Dr. Zekai Görgülü, tematik sunuşunda ülkemizin turizm politikaları ve turizm mimarlığı arasındaki ilişkiyi sorguluyordu. Yaz mevsimini hedef alan kıyı turizmi ve beraberinde gelen paket tatil programlarının, ülkenin kültürel ve tarihî özelliklerinden soyutlanmış mekânlar içinde kendilerine yer bulduğuna değinildi. Turizm politikalarımız ve çoğu kez niteliksiz yapılaşmaya yol açan Turizm Teşvik Yasası, forum bölümünde tartışılan konulardandı.

İkinci buluşma Samsun’da Karadeniz Bölgesi’nin en sıcak gündemini oluşturan Karadeniz Otoyolu projesinden hareketle “Ulaşım, Çevre Politikaları ve Mimarlık” teması altında gerçekleşti. Otoyol projesinin kıyı bandının doğal dengesine ve kıyı/kent ilişkisine verdiği zararlar tartışıldı. Prof. Dr. Haluk Gerçek tarafından yapılan tematik sunuşta kent içi genel ulaşım politikaları, uygulanan ulaştırma projeleri, bunların sürdürülebilirliği ve çevresel etkileri sorgulandı.

Son dönemde aşırı göç alarak hızlı bir kentleşme sürecine maruz kalan Mersin’de gerçekleştirilen üçüncü buluşmanın teması “Göç, Barınma Sorunu ve Mimarlık”tı. Göçten kaynaklanan yoğun barınma ihtiyacına mimarlığın tek başına çare olamayacağı vurgulanarak, yoksullar için mimarlık düşüncesinin mesleki anlamda değerlendirilmesi gerektiği dile getirildi. Yoksulların konut sorununa nasıl eğilmek gerektiği ve mimarların göç olgusunu kavrayarak planlama kararlarında bu değişimlere cevap verecek organizasyonlara gitmelerinin olanakları ağırlıklı olarak tartışıldı.

Ege ve Akdeniz kıyılarının kesişiminde yer alan Muğla, dördüncü buluşmaya evsahipliği yaptı. “Kıyı Planlaması ve Mimarlık” teması altında masaya yatırılan konular, koruma ve arkeolojik ören yerleri barındıran kıyı kentlerimizin karşılaştığı sorunlar, turizmin kıyı kentlerine olan etkisi, tarihsel süreçte bölgenin gelişimi ve kıyı bölgelerinin planlama hukuku oldu. Önemli turizm merkezlerini barındıran Muğla’dan hareketle uygulamaya konan yeni Kıyı Kanunu’nun kıyı kentlerine olan etkileri tartışıldı. Tematik sunuşu gerçekleştiren Oktay Ekinci kıyı kentlerinde merkezî yönetimlerin yetkilerinin çoğu kez yerel yönetimleri saf dışı bıraktığını ve gerçekleştirilen projelerde kamu yararını gözetemediklerini dile getirdi.

“Kültürel Değişim ve Mimarlık” ise Gaziantep için seçilen temaydı. Toplantıda Antep’de yaşanan kültürel değişimin yerel konut dokusu ve konut mekânlarına nasıl yansıdığı örneklerle özetlendi. Konuşmacılar, değişen değer sistemleriyle birlikte kültürel süreklilik için eskiden belirleyici olan referansların yok olduğuna dikkat çekerek, konuyu değerlendirdiler.

Buluşmalar serisinin son toplantısı Cumhuriyet döneminin önemli sanayi kentlerinden Eskişehir’de “Sanayi Kentleri ve Mimarlık” teması altında gerçekleşti. Sanayi politikalarının kentler üzerinde yarattığı etkilerin tartışıldığı toplantıda tematik sunuşu yapan Prof. Dr. Ruşen Keleş ve diğer konuşmacılar sanayi kentlerinin planlanmasında bütüncül yaklaşımlar yerine parçacı çözümlerin benimsenmesini farklı açılardan eleştirdiler. Sanayi yapılarının kent bütününden izole edilmesi ile kentin parçalandığı; kent içinde kalan eski ve artık kullanılamayan yapıların mimari özelliklerinin değerinin anlaşılmamasına değindiler.

Son olarak, İstanbul’da “Metropoller ve Mimarlık” temasıyla 28 Eylül 2007 tarihinde yapılan Forum’da, hazırlanan politika metni ve bu süreç içinde 6 Mimarlık ve Kent Buluşması’ndan süzülüp gelen diğer raporlar bütünüyle değerlendirildi ve metnin geliştirilmesi ve geleceğe yönelik adımların belirlenmesi için tüm öneriler ele alındı.

Pek çok farklı tema ve görüşlerin, farklı kesimlerce tartışıldığı Mimarlık ve Kent Buluşmaları’nda, ülkemizde mimarlık ve planlama alanlarında bütüncül politikaların üretilmesi ortak görüşünde birleşildi.

Kayseri

Samsun

Mersin

Muğla

Gaziantep

Eskişehir

Anayasa'nın Toplumun Sivil Demokratik Taleplerini Kucaklayan Bir Uzlaşı Metni Olması, En Geniş Kesimlerce Benimsenmesi Gerekir

Mimarlar Odası üzerinde çalışılan Anayasa'da mimarlık mesleğini ilgilendiren şu konuların yer alması ve kesin hükümlerle ifade edilmesi gerektiğini vurguluyor:

1. İnsanın en temel haklarından olan sağlıklı çevrelerde yaşama ve barınma hakkı Anayasa güvencesine kavuşturulmalıdır.
2. İmar ve planlama düzeni tanımlanmalı, kaçak yapılaşmaya karşı mücadele, güvenli yapı üretimi ve ayrıcalıklı imar haklarının engellenmesi sağlanmalıdır.
3. Ormanlarımız ve kıyılarımız başta olmak üzere her türlü doğal çevrenin korunması, küresel ısınmanın yarattığı iklim değişikliği sürecinin olumsuz etkilerinin giderilmesi için gerekli düzenlemeler ve sürdürülebilir yaşam olanaklarının sağlanması anayasada yer almalıdır.
4. Tarihî, doğal ve kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayacak düzenlemeler Anayasa'da yer almalıdır.
5. Kentleşme ve yapılaşma konularında deprem ve afetlere açık bir ülke olmamız, küresel iklim değişikliği vb. etkenler göz önüne alınmalıdır.
6. Demokratik gelişmenin güvencesi olan toplumsal örgütlenmelerin sağlıklı gelişmesinin önü açılmalı, Anayasa'nın 135. maddesi "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının" toplumsal etkinliği artıracak biçimde değiştirilmelidir.
7. 12 Eylül hukukunun her türlü demokratik örgütlenmeyi kısıtlayan anlayışı nedeniyle mevcut Anayasamızın 135. maddesinde ifade edilen "kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz" ifadesi değiştirilerek üyelik tekrar zorunlu hale getirilmelidir.
8. Meslek uygulamalarının önemli bir bölümünü oluşturan "kamu kurum ve kuruluşları"nda çalışanların oda üyeliğinin zorunlu hale getirilmesi ve meslek birliklerinin idari olarak daha özerk yapılar haline dönüştürülmesi, mesleki dayanışmanın, mesleki sorumluluk ve denetim sisteminin kurumlaşmasını istenen ve özlenen düzeylere taşıyacaktır.

Metnin tümü için:
www.mimarlarodasi.org.tr

Mimarlık ve Anayasa

Oktay Ekinci

Her yıl Ekim ayının ilk pazartesi olan **"Dünya Habitat ve Mimarlık Günü"** bu kez **"yeni anayasa"** tartışmalarına rastladı.

Birleşmiş Milletler'in (BM) ilan ettiği 2007-Habitat teması **"Adil Kentler, Güvenli Kentler"**… Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (UIA) Dünya mimarlarına öngördüğü 2007 konusu ise **"Sıfır Emisyonlu Mimarlığı Aktarmak… "**

Türkiye'de bu temaların, aynı zamanda **"anayasal dayanakları"**nın da önemsenebileceği bir ortamda tartışılması, kentleşme ve mimarlık açısından iyi değerlendirilmesi gereken bir durum…

Gerçi, ülkemiz için yeni bir anayasanın, aslında ulusal bir beklentiyle değil, **"dinci"** geçmişe sahip iktidar kurmaylarınca meclis çoğunluklarına dayanarak gündeme getirilmesine **"kaygı"**yla bakılıyor…

Ancak, asıl **"niyet"** konusunda güven verici bir siyasal ortam olmasa bile, 12 Eylül faşizminden miras kalan bir düzenleme çeyrek asır sonra **"artık"** tarihe gömülecekse, öncelikle cumhuriyet kazanımlarına dayalı bir çağdaşlaşma hedefine bağlı olarak **"habitat ve mimarlık"** değerlerini de içeren bir anayasaya kavuşmak tarihsel önem taşıyor.

Hele ki 1996'nın ünlü **"Habitat-2"** dünya buluşmasına **"evsahipliği"** yapmış; 2005'te de dünya mimarlarının en büyük beraberliğini, **"Dünya Mimarlık Kongresi"**ni ağırlamış olan bir ülkede…

Bu nedenle de yeni Anayasa hazırlıklarına ilişkin Mimarlar Odası değerlendirmelerinin, sadece mimarlarca değil, toplumun tüm kesimlerince de önemsenerek irdelenmesi, **"sağlıklı-kimlikli ve gelişkin kentsel ortamlarda ve insan onuruna yakışır mekânlarda yaşama hakkı"**nın gözetileceği bir ülke olabilmenin de ön koşulu…

Nitekim, 1996'daki evsahipliğinin dünya başkanı olan dönemin Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** demişti ki; **"Kentlerimizin durumu, gelişmişliğimizin, demokrasimizin, çağdaş olup olmadığımızın da seviyesini gösterir…"**

2005'deki büyük ağırlamaya katılan binlerce dünya mimarı önünde Başbakan Erdoğan da kongrenin açılış konuşmasında şunu söylemişti; **"Bu buluşmanın sonuçları ve önerilerini, biz de kent ve mimarlık politikalarımıza rehber alacağız…"**

Yeni Anayasa hazırlıkları, işte bu sözlerin de **"yerine gelmesi"** için önemli bir olanak yaratıyor…

KAÇAK KENTLEŞME VE DEMOKRASİ

Ne var ki BM'nin ve UIA'nın Dünya Habitat ve Mimarlık Günü temaları kapsamında da yeni Anayasa taslağının basına yansıyan içeriğine bakıldığında, özellikle **"çevre"**ye karşı özensiz yaklaşımlar ile **"planlama ilkeleri"** ve **"konut hakkı"** konularına karşı yeterli ilginin görülemediği düzenlemeler, kamuoyunda da pek önemsenmiyor.

Örneğin hemen tüm tartışmalar, adeta **"türban"**la özdeşleşen **"Çankaya seçimi"**yle birlikte doruğa çıkan laik hassasiyetler nedeniyle **"dinci amaçlar"** üzerinde yoğunlaşıyor.

Ancak, bu yöndeki sosyal gelişmelerde etkin olan **"yasa dışı yerleşim alanlarıyla siyasal bütünleşme"**yi de hukuk devletiyle bağdaştırmayacak bir anayasanın, artık sadece sağlıklı kentleşme açısından değil, **"çağdaş demokrasi"** için de yaşamsal önem taşıyacağını anımsayanımız çok az…

Benzer şekilde, iktidarın 5 yıldır öncelikli hedefleri arasındaki, kaçak yapılaşan orman alanlarının **"işgalcilere tapu karşılığında pazarlanması"**na olanak sağlayacak yeni anayasal düzenleme için de medyadaki haberler **"milyar dolarlar"**la tanımlanan **"satış geliri"** gerekçesiyle birlikte yer alıyor.

Oysa, aynı alanlarda AKP'nin % 80'lere tırmanan oy oranını da anımsatmak, hem basının hem de bunu bilen herkesin **"topluma karşı anayasal sorumlulukları"** arasında değil midir?

Hatta böylesi **"suç"**lu bir kentsel ve toplumsal oluşum sürecinde, yerel ve merkezî yönetimler **"seçim"**le belirlenirken, hukuka uygun yaşayan vatandaşların değil, yasaları çiğneyenlerin giderek daha etkin olmalarına aldırmayan bir anayasa, **"demokrasi"**nin de nasıl güvencesi sayılabilir ki?

KENTSEL ADALETSİZLİKLER

Yine BM'nin özellikle **"Adil Kentler; Güvenli Kentler…"** vurgulaması ile iktidarın şehircilik ilkelerine aykırı **"imar ulufeleri"** uygulamasına baktığımızda da bu temanın ülkemiz açısından ne denli yaşamsal değer taşıdığı hemen görülebilir.

Başta TOKİ ve **"iştirakleri"**nin uygulamaları olmak üzere, birçok yeni lüks yaşam sitelerinde, hukuka aykırı yasal yetkilerle sağlanan özel ve ayrıcalıklı yapılaşma koşulları, **"kentsel adalet"**in de açıkça çiğnenmesi değil midir? Sakinlerine **"farklı dünyalar"** sunan bu sitelerin hemen tümündeki, **"diğer kentliler"**e karşı alınan sıkı **"güvenlik"** önlemleri de bir bakıma aynı adalet erozyonuna paralel yükselen **"kentsel güvensizliğin"** açık göstergeleridir.

Benzer şekilde UIA'nın mimarlıkta **"sıfır emisyon"**u gözetme çağrısıyla, Türkiye'deki **"su havzalarını"** bile çiğneyen yapılaşma düzeni arasındaki uçurum da herhalde Mimarlar Odası etkinliklerinde irdelenecektir.

UIA bu temanın gerekçesini açıklarken, kentler üzerinde atık gazların birikimi ile oluşan sera etkisinin ve CO_2 emisyonunun % 50'sinin inşaat ve ulaşım sektörlerinden kaynaklandığını açıkladı. Bu nedenle de mimari tasarımlarda aynı gerçeğe dikkat edilerek, mimarideki **"ekolojik duyarlılığın"** giderek önem kazandığını vurguluyor.

Ne var ki günümüzün kimi mimarlık yayınlarında **"başarılı örnekler"** olarak tanıtılanların büyük çoğunluğu, doğal ve kültürel dokuları yok eden yapılaşmaların en güzelleri(!)… Ya da bulundukları kentsel dokuya en **"aykırı"** şekilde eklemlenerek, çevreye saygısızlıklarıyla **"fark edilir"** hale gelenlerin en **"iyi"** (!) tasarlanmış olanları…

İşte bunları da sorgulayacak bir ekolojik mimari bilincinin ülkedeki yapılaşmada etkin olabilmesi için de yine anayasada gerekli yönlendirmelerin yer alması giderek önem kazanıyor.

Mimarlar Odası'nın birkaç yıldır sürdürdüğü **"Türkiye Mimarlık Politikası"** çalışmalarını da dikkate alacak bir anayasa hazırlığında, mimarlığın kültürel özü ile toplumsal sorumluluklarını anımsatacak vurgulamalar, ülkenin kimlikli ve esenlikli geleceği için de özel bir değer taşıyacak…

Sözün kısası, Türkiye'deki yeni anayasa tartışmaları ile BM ve UIA'nın 01 Ekim 2007 gündemleri anlamlı bir çakışma gösterdi. Umarım bunun değeri fark edilir ve tarihin bu en birikimli mimarlık ülkesinde **"yaşanılır çevreler"** için de anayasal güvenceler sağlamanın önemi artık kavranabilir…

DÜNYA MİMARLIK GÜNÜ: Gündem, Çevre Duyarlı Mimarlık

Yaşam alanlarımızı tehdit eden küresel iklim değişikliğinin insan eliyle olduğu bilimsel otoritelerce de kabul ediliyor. Birleşmiş Milletler, 2007-2008 dönemini "Kutup Yılı" ilan etti. Kuzey Kutbu'nda denizin 2040'tan itibaren yazları buz tutmayacağı; buzulların tamamen erimesi durumunda dünya genelinde deniz seviyesinin 75 metre yükselebileceği öngörüleri ile biliminsanları, küresel ısınmanın şiddetine göre çeşitli senaryolar ortaya koymaya çalışıyorlar.

Dikkatleri küresel ısınmaya çekmek için, çevreyle ilgili disiplinler önemli günlerin temalarını, konuya yönelik olarak belirliyor. Bu yılın Dünya Çevre Günü teması "Eriyen Buz: Yakıcı Bir Gündem"; Dünya Mimarlık Günü teması ise "Sıfır Emisyonlu Mimarlığı Aktarmak" olarak belirlendi. Mesleği ilgilendiren bu konular, hemen tüm disiplinlerin, kendi çalışma alanlarında küresel ısınmaya yol açabilecek detayları gözden geçirmeyi en öncelikli hedef haline getirmekte etkin rol oynuyor.

"SIFIR EMİSYONLU MİMARLIK" VE ENERJİ ETKİN YAPILAR

Dünya Mimarlık Günü teması, mimarların, binaların ve kentlerin tasarım, yapım ve kullanımında karbondioksit emisyonunu önemli derecede kontrol ederek, bu oranı düşürme potansiyelini ve umudunu vurgulamayı hedefliyor. Kentler üzerinde atık gazların birikimi ile oluşan sera etkisinin ve CO_2 emisyonunun yarısı, inşaat ve ulaşım sektörlerinden kaynaklanıyor. Mimarlar gelecek nesillere iklim ve doğal döngüsü bozulmamış sağlıklı ve sürdürülebilir çevreler bırakmakta, birinci derecede yükümlüler.

Mimarlar Odası, küresel çevre sorunlarının önemli bir araştırma konusu olarak üniversitelerde yer almasının bir aşama olduğunu biliyor; ancak sorunun gerçek çözüm yollarının ve daha da önemlisi bu alandaki bilinçlenmenin mimarlık pratiğimize, günlük yaşamımıza henüz yansımamış olmasını dile getirerek, mimarlık ürünlerinin oluşumu sürecindeki önerilerini şöyle sıralıyor:

- Mimari tasarımlar çevreye duyarlı olarak gerçekleştirilmeli.
- Yapı üretim süreçlerinde küresel iklim değişikliğini önleyecek teknolojilerin kullanımına öncelik ve ağırlık verilmeli.
- "Ekolojik mimarlık", "ekolojik planlama", "çevre dostu yapı" gibi kavramlar, sadece birer akademik sözcük olmaktan kurtarılıp uygulamada etkin olarak yer almalı.
- Yapıların çevreye olan etkilerinin değerlendirilmesi ve denetlenmesi süreçleri, meslek odalarınca etkin olarak sahiplenilmeli ve işletilmeli.
- Konunun her ölçek ve düzeydeki eğitim kademelerinde ve özellikle mimarlık okullarında ele alınmalı; bu alanda sağlanacak ilk katkılar arasında görülmeli.

Fakat bugünlerde, ülkemizi yönetenler dahil bazı ülke yöneticileri bu gerçeği algılamaktan uzak görünüyorlar. Türkiye, emisyonun artış hızı açısından başta gelen ve açıkça çölleşme tehdidini doğrudan yaşayan bir coğrafyada bulunuyor. Buna rağmen, yapılması gerekenler açısından güncel değerini yitirmiş Kyoto Sözleşmesi'ni bile imzalamıyor; hızlı kentleşme, fosil yakıta bağımlı enerji ve ulaştırma politikalarını uygulamaya devam ediyor.

Beddington Sıfır Enerji Yerleşimi, Londra

"Güvenli Kent, Adil Kenttir"

Birleşmiş Milletler tarafından her Ekim ayının ilk Pazartesi günü kutlanan Dünya Habitat Günü, insan yerleşimlerinin durumu ve herkesin barınma hakkı üzerine düşünmeyi amaçlıyor. Bu yaparken, içinde yaşadığımız doğal habitat ve ortamın herkesin ortak sorumluluğu olduğunu hatırlatmayı hedefliyor. Bu yıl, 1 Ekim 2007 tarihinde Hollanda'nın Lahey ve Meksika'nın Monterrey kentlerinde önemli etkinliklerle kutlanacak olan Dünya Habitat Günü için belirlenen tema ise "Güvenli Kent, Adil Kenttir". Kentlerdeki güvenilirlik ve emniyet konuları; sosyal adalet, kentsel suç ve şiddet, zorunlu evden çıkartılma ve göç gibi konular çerçevesinden tartışırken doğal ve insan kaynaklı afetlere de değiniliyor.

Geniş bilgi için: www.unhabitat.org

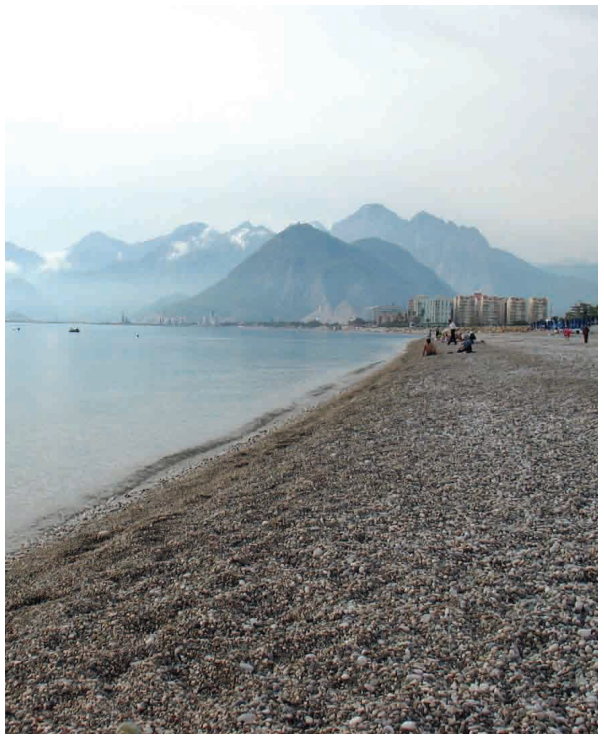

"Sudan Sebepler" Üzerine:
Küresel Isınmayla Yüzleşmeye Hazır mıyız?

Küresel ısınmanın son yıllarda kazandığı boyut, insanların iklim değişikliğine neden olduğu konusunda bir kuşkuya yer bırakmayacak kadar açık. 2007'de, dünya tarihinde ilk kez, kentlerde yaşayan insan sayısı kırda yaşayanların sayısından daha fazlaydı. Bunun yanısıra, tüm insanların yaklaşık % 80'i su kıyılarından 50 km. mesafedeki yerleşim bölgelerinde oturuyor. Okyanusların ısınması ve buzulların erimesi deniz seviyesine yakın kıyı bölgeleri için büyük tehlike oluşturuyor. Gelişmekte olan birçok ülke için, büyümekte olan kentsel nüfusun temiz su ve hijyen ihtiyaçlarını karşılamak ve kentsel çevreyi korumak için gereken altyapı ve kapasite gereksinimlerini sağlamak mümkün görünmüyor. Su kaynaklarının verimsiz kullanımı, küresel ısınmanın olumsuz sonuçlarını artırır nitelikte.

Kısacası, bugün aşırı addettiğimiz şeylerin gelecekte norm haline geleceğini söylemek mümkün. Peki, aslında bir süredir etkilerini açıkça hissetmeye başladığımız küresel ısınmayla yüzleşmeye gerçekten hazır mıyız? Meydana gelmesi muhtemel insani, ekonomik ve ekolojik kayıplarla başa çıkabilecek miyiz? Su havzalarını yapılaşmaya açmaya devam edecek miyiz?

İstanbul'un su havzasına yerleştirilen F1 İstanbul Park

12-14 Ağustos tarihlerinde Stockholm'de gerçekleşen 2007 Dünya Su Haftası'nın amacı da bu ve benzeri sorulara yanıt aramaktı. İklim değişikliğinin ortaya çıkaracağı olumsuz etkilere uyum sağlamaya yönelik alınacak tedbirlerin, sürdürülebilir kalkınma için de anahtar önemde olduğuna vurgu yapıldı. Küresel ısınmanın hem küresel hem de bölgesel ölçekte yapılı çevreye yönelik olası etkilerinin de tartışıldığı etkinliklerin, yılda bir kere toplanan, kapsamlı bir platform olarak işlev görmesi hedefleniyor.

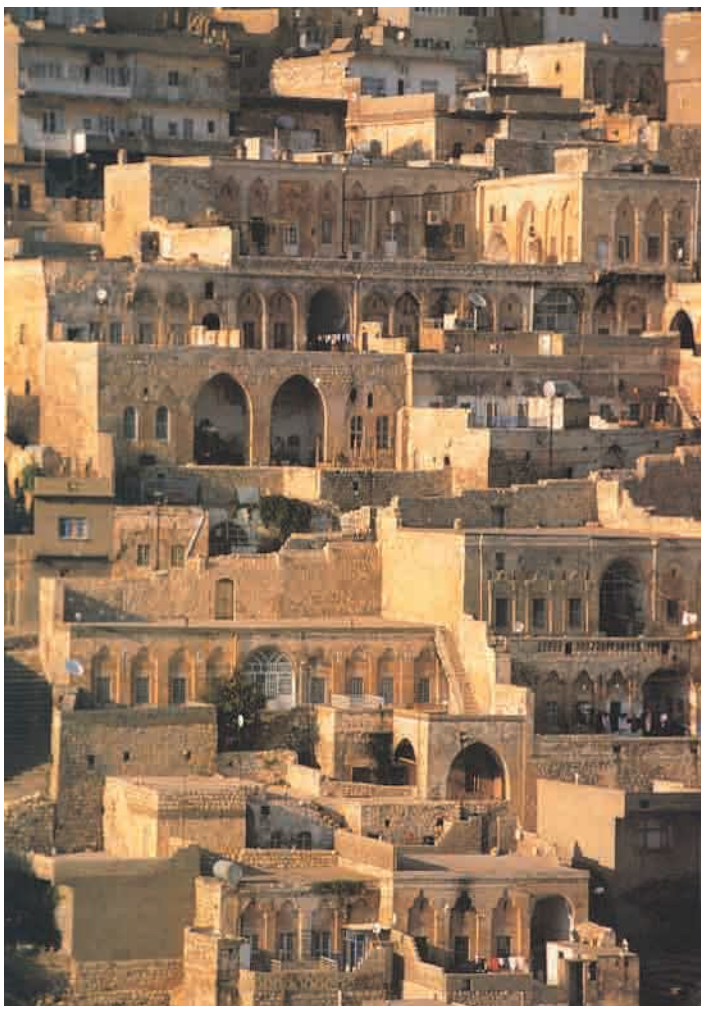
Konunun ulusal ve uluslararası düzeyde ele alındığı, ilki 2006'da gerçekleşen TMMOB Su Politikaları Kongresi'nin ikincisi, 20-22 Mart 2008 tarihleri arasında gerçekleşiyor. Gündeme alınacak başlıklar arasında, iklim değişikliği ve su potansiyeline etkileri, yeraltı ve yerüstü sularının korunması ve planlı kullanımı, su güvenliği, sağlıklı suya erişim hakkı, kentleşmenin su kaynakları ve yönetimine etkileriyle su kullanımının çevresel boyutları ve çözüm arayışları yer alıyor.

Küresel ısınmanın yanısıra, "küresel politikaların" da su yönetimi üzerinde etkili olduğu biliniyor. Son yıllarda ülkemizde de uluslararası şirketlerin sektördeki ağırlıkları giderek artarken, piyasa mekanizmalarına bağımlı, sürdürülebilirlik kaygısı taşımayan su politikaları üretiliyor. Kısacası, su kaynaklarımızın plansız kullanımı, azalması ve kirlenmesi, su havzalarının yapılaşmaya açılması, hızlı nüfus artışı ve sanayileşmenin yanısıra yönetim ve politika eksikliklerinden de kaynaklanıyor.

Anadolu Güneş Mimarisinin Özellikleri

Çetin Göksu
ODTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi

• **Güneşe duyarlı bir yapı tarzıdır:** Bina ya da bina gruplarının üzerine gelen güneş enerjisini kullanan, ya da kullanması için sistemler geliştirilen biçimleri içerir. Bu nedenle güneş mimarisi demek herşeyden önce, kendi üzerine düşen enerjiyi, en etkin bir biçimde kullanan, kullandıran bir içeriğe ve özelliğe sahiptir.
• **Enerji duyarlı sistemler içerir:** Mimarinin en önemli özelliği, gelen enerjinin yakalanmasıdır. Bu temel fonksiyonu nedeniyle, binaların dış kabukları, enerji duyarlı sistemlerle donatılmak zorundadır.
• **Modern mimariden farklı bir planlama işlevine sahip olmalıdır:** En önemli özelliklerinden birisi, oldukça farklı bir planlama düzeni gerektirmesidir. Binaların içinde çok çeşitli özelliklere sahip mekânların, işlevleri gibi, enerji gereksinmeleri de farklıdır. Bu farklılıklar, güneş ışınlarının gelen yönlerine göre, titizlikle değerlendirilmesi gereğinden kaynaklanır.
• **Yöresel özellikler ve değerler taşır:** Her yörede farklı iklim koşulları nedeniyle ayrı ayrı ve her yöreye has değerler içermeyi gerektirir. Bu anlamda güneş mimarisi, her yörede farklı değerler taşır ve özgün çözümler gerektirir.
• **Güneşle birlikte yaşanan alanlara sahip olur.**
• **Doğal renkleri ve doğal malzemeleri kullanır.**
• **Ekolojik değerlere sahiptir.**
• **İnsan sağlığına en uygun çevreleri oluşturur.**
• **Temiz çevreler oluşturur.**
• **Ekonomiktir. Yapının üzerine gelen enerji kullanıldığı için yakıt gideri yoktur.**

Dünyayı Mimarlar Kurtarabilir mi?

Selda Kabuloğlu Karaosman
MSGSÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi

Küresel ısınma, fosil yakıt kaynaklarının ve kullanılabilir su kaynaklarının azalması, hatta sadece su ve fosil yakıtların değil dünyadaki tüm kaynakların azalması ve hızla tükenmesi, birçok farklı disiplinden bilim adamını, "Dünyayı ve geleceğimizi nasıl kurtarırız?" sorusuna yanıt aramaya itiyor... Karbon emisyonlarının azaltılması, küresel ısınmanın esas tetikleyicilerinin önünü kesmek adına, önemli bir adım... İnşaat sektörü ve bu sektörün diğer sektörlerle bağlantısı da ele alındığında, gerek yeni yapılan binalar, gerekse binaların işletilmesi, kaynakların tüketimi, fosil yakıt tüketimi, karbon emisyonu üretiminde başı çekmekte...

Bahreyn Dünya Ticaret Merkezi

Mimarların sürdürülebilir çevreler yaratmada sorumluluğu çok fazla. Küresel ısınmayı ve iklimsel değişimleri azaltmak adına, mimarların binaları geleceğin yaşam kalitesini arttıracak şekilde tasarlamaları gerekiyor. Binalarda fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmak ve enerji verimliliği sağlamak hedefleri yeni bir tanımlamayı getiriyor: "Sıfır Emisyonlu Mimarlık" Binaların tükettikleri kadar enerji üretmeleri ve böylece binanın doğal çevreye etkilerini azaltırken, kullanıcıya konfor sağlamaları.

Ülkemizde bu tür binalar şu an için yaygın değil, fakat deneysel anlamda birkaç çalışma bulunuyor. Batıda ise, bu tip binaların ve yerleşmelerin sayısı giderek artıyor. Bunlardan biri ekomimar olarak bilinen Bill Dunster'ın tasarladığı Londra'daki BedZED yerleşimi (Beddington Zero Energy Development) tamamen sıfır karbondioksit emisyonu prensibinden hareketle tasarlandı. Yerleşim, tasarım, enerji verimliliği ve çevresel sürdürülebilirlik yaklaşımlarına sahip. Çok yüksek standarda sahip olan yapılarda, çatı bahçeleri, gün ışığı, güneş enerjisi, enerji tüketiminin azaltılması, atık suyun yeniden kazanılması gibi önemli çevresel boyutlar vurgulanmış. Çevresel boyutların vurgulandığı ve enerji verimli olarak tasarlanan bir başka bina ise Hawai Gateway Enerji Merkezi; 2007 yılında Amerikan Mimarlar Enstitüsü tarafından seçilen en iyi on yeşil yapı arasında. Hawai Okyanus Bilimleri Teknoloji Parkı ve Doğal Enerji Laboratuarı olarak hizmet veren yapı, gün boyunca elektrik aydınlatması gerektirmeksizin, doğal aydınlatmaya izin verecek şekilde yönlendirilmiş. 20 kw.lık fotovoltaik panellerle düzenlenmiş sistemler, yapının kullandığından daha fazla enerji üretiyor.

Günümüzde büyük şehirlerde sayıları gittikçe artan çok katlı binalarda da benzer yaklaşımlar görmek mümkün. İnşaatı büyük ölçüde tamamlanan Bahreyn Dünya Ticaret Merkezi de çok sayıda sürdürülebilir özelliğe sahip. 24 metre çapında üç rüzgâr tribün kanadı, ikiz gökdelen kompleksin üzerine yerleştirilmiş. Tribünlerin ürettiği yıllık enerji miktarı 300 evin elektrik ihtiyacını karşılayacak kapasitede.

Enerjinin korunmasına ve üretilmesine olanak tanıyan örnekler, doğal çevreye sağladıkları yararlar yüzünden hiç kuşkusuz yakın bir gelecekte ülkemizde de sayıları artarak inşa edilecek. Bu yüzden mimarlar tasarladıkları binaları ekosistemin bir parçası olarak görmeli ve gelecek kuşakları da düşünerek yenilenebilir enerji kaynaklarıyla beslenen sürdürülebilir çevreler yaratmalı. Devlet organları ve yerel yönetimler de bu konudaki çalışmaları ivedilikle teşvik etmeli ve desteklemeli.

Hawai Gateway Enerji Merkezi

Beddington Sıfır Enerji Yerlişimi, Londra

‘Sıfır Emisyon’lu Kentler Geliyor: İlk Ekolojik Kent Dongtan

Kentlerin büyük boyuttaki kirlenmenin en büyük sorumlusu olmasından dolayı, mimar ve plancıların da yakından ilgilendiği konu için yeni kent modelleri üretilmeye başlandı. Özellikle çevresel kirlenmenin üst boyutlarda yaşandığı Çin’de popülerlik kazanan konu için yapılan ilk çalışmalardan biri de, Dongtan kenti için tasarlanan sürdürülebilir bir kent modeli. Londra merkezli Arup firması ile Şangay Endüstri Yatırım Ortaklığı (SIIC) tarafından geliştirilen proje, ilk etapta 20.000 nüfusu barındıracak bir liman kenti için sıfır-karbon atıklı çevresel bir kent yaşamı oluşturmayı hedefliyor. Arup, kentsel tasarım, planlama, sürdürülebilir enerji yönetimi, atık yönetimi, yenilenebilir enerji uygulamaları, sürdürülebilir yapı tasarımı, mimarlık, altyapı ve hatta topluluk hayatının planlanması gibi hizmetleri vermekle yükümlü. Bunun yanısıra, Arup Firması’nın farklı disiplinlerden biraraya gelen çalışma grubu, Dongtan’ın master planının şekillenmesinde kılavuz niteliğinde olacak ideal bir ekolojik program oluşturmaya çalışıyorlar. Bu programın amacı, belirli bir alanda yaşayan insan sayısının tükettiği doğal kaynakların ortalama bir hesabını yaparak, doğal kaynaklarla insan ihtiyaçları arasında bir denge kurmayı sağlamak. Dongtan’ın 2040’a kadar, Manhattan’ın üçte biri büyüklüğünde, 500.000 kişinin oturacağı bir kent haline gelmesi planlanıyor. Kent, Arup’un Çin’de yapmayı düşündüğü dört eko-kentten bir tanesi. Amaç, çevresel olarak uyumlu, karbon emisyonu sıfırlanmış, su ve enerji ihtiyacını kendi başına sağlayabilen, akıllı binalardan oluşan, insanların yüksek nitelikli bir çevrede çalışmalarını güvence altına alacak ve diğer Çin kentlerine model oluşturacak bir kent yaratmak olarak özetleniyor. Kentin ticaret ve eğlence sektörü yatırımları için bir çekim merkezi olması hedefleniyor.

Dongtan, Şangay yakınlarında, Yangtze nehrinin ağzında, oldukça stratejik bir bölgede konumlanıyor ve kendine has özellikleriyle öne çıkan üç köyden meydana geliyor. Yerleşim alanlarının sadece çevresel olarak değil, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan da sürdürülebilir olması en öncelikli hedef. Bu nedenle, kentsel büyüme arazinin üçte biriyle sınırlı kalırken, kalan kısımda organik tarım yapılması ve doğal sulak alanla kent arasında bir tampon bölge oluşturulması amaçlanıyor. Bu sebeplerle Dongtan, küresel bir perspektifle hazırlanan yerel bir proje ve ekonomik ve çevresel olarak sürdürülebilir bir yaşam biçimi olarak tarifleniyor.

Rüzgâr tünellerinin gündelik mekânlara entegre edildiği kentte yeşil koridorlar şeklinde düzenlenmiş kamusal alanlar da yer alıyor. Binalar enerji etkin tasarlanacak ve yenilenebilir enerjiyle ısıtılıp soğutulacak. Kentin ihtiyacı olan enerji, rüzgârdan, güneşten, bio-dizel yakıtlardan ve geri dönüşebilir kentsel atıklardan sağlanacak, düşük maliyetli olacak ve etkin kullanımı özendirilecek. Dongtan’da taşımacılık da ekolojik kaygılarla tasarlanmış. Yerleşim birimleri planlanırken, kentin her yerinden toplu taşım araçlarına yürüme mesafesinin yedi dakikadan fazla olmaması amaçlanmış. Büyük ölçüde yaya hareketine ve sürdürülebilir toplu taşıma sistemlerine dayalı olacak kent ulaşımında, elektrik ya da hidrojenle çalışan motorlu araçlar da kullanılabilecek.

Dongtan model kentinin oluşturulması, kentlerimizdeki arazi kullanımı, atık döngüsü gibi pek çok kentsel konuya bir örnek teşkil etmesi açısından ilham verici olmanın ötesinde, artık bütün kentlerde bu konuya duyarlılık oluşturulması ve konu üzerine projeler üretilmesi gerekliğinin bir göstergesi olmasından dolayı da önem kazanıyor.

‘Küresel ısınma Batı’dan kaynaklandı. Fakat çözüm bulmak amacıyla giderek daha fazla Doğu’ya yöneliyoruz. Şangay’daki Dongtan sürdürülebilir kent projesi, eğer işlerlik kazanırsa, nefes kesici ölçeği ve kapsamıyla düşük karbonlu bir geleceğin nasıl başarılacağı üzerine dünyayı aydınlatan bir işaret feneri olacak.’

Ken Livingstone, Londra Belediye Başkanı

Çevre Etiği Ne Demektir?

Genel olarak “çevre etiği”, insanlar ile doğal çevreleri arasındaki ahlaki ilişkilerin sistemli olarak incelenmesidir. Çevre etiği, ahlak kurallarının insanların doğal dünya karşısındaki davranışlarını yönettiğini ve yönetmesi gerektiğini varsayar. O halde, bir çevre etiği kuramı, bu kuralların neler olduğunu, insanların kimlere ve nelere karşı sorumlulukları bulunduğunu açıklamak ve bu sorumlulukların neden haklı olduğunu göstermek zorundadır. Bu sorulara farklı çevre etiği yaklaşımları değişik yanıtlar verir. Kimi felsefeciler doğal çevreye karşı sorumluluklarımızın dolaylı olduğunu, örneğin kaynakları korumak sorumluluğunun, en iyi biçimde başka insanlara borçlu olduğumuz ödevlerimizle bağlantılı olarak anlaşılabileceğini savunurlar. […] Çevre tahribatı, daha geniş etik bağlamlar içinde anlaşılmak zorundadır. Çevreciler, toplumsal adalet sorunlarını görmezlikten gelmemelidirler. Ekonomik ve siyasal etmenleri de… Geleceğin yönü sorununa, yeterli bir toplumsal ve siyasal gelecek için yapılacak planlamada, etik ve ekonomik olanların yanısıra, çevresel sorunlarla da ilgilenmenin zorunlu olduğunu kabul ederek yaklaşmakla başlayabiliriz. Sürekli ve dengeli gelişme, birbiriyle ilgili üç alanda sürdürülebilir olmalıdır: Ekonomik, çevresel ve etik. Bu üçünden herhangi birinin istikrarsız ya da yetersiz olması bir toplumun, kendisini uzun erimde ayakta tutma gücünü azaltır.

* **Çevre Etiği** kitabından alıntılanmıştır. (Joseph R. Des Jardins, Nisan 2006, Çevre Etiği: **Çevre Felsefesine Giriş**, Çev. Ruşen Keleş, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.)

TÜRKİYE'NİN MİMARLIK GÜNDEMİ 2007

"Ülkemizde uygulanan arazi rantına dayalı sermaye birikim modeli, planlı toplumsal, kentsel gelişme, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve mimarlığın etkin hale getirilmesi bağlamında en önemli engel olarak duruyor. Ayrıca, yapılı çevrenin oluşumuna ilişkin değişik ölçek ve niteliklerdeki yasal düzenlemeleri parçacıl yaklaşımlarla yapmak ve sorumsuzluk zinciri yaratmak yerine bu mevzuatın tek bir yasa bütünlüğü içinde düzenlenmesi gerekiyor. Mimarlar Odası, bu karmaşaya son verilmesi için "imar ve şehircilik" kapsamında bütünsel bir "İmar ve Şehircilik Yasası" hazırlanmasını öneriyor."

"1920'lerden başlayarak inşa edilmiş her kültür, eğitim, sağlık, endüstri ya da yönetim yapısı, her banka binası, her rekreasyonel alan ve her meydan, Cumhuriyet'in kurucu kadrolarının ve takip eden kuşakların hedeflerinin, hayallerinin ve çabalarının hikâyesini tamamlar. Söylediklerini herkesin, özellikle de gelecek kuşakların dinleyebileceği ve değerlendirip istedikleri sonuca varmak üzere yargılayabilecekleri şekilde duyulur kılmak ve korumak, kentin bugünkü sahiplerinin temel görevlerinden olmalı."

"TOKİ, kamu fonlarının 'kötülenip' hızla lağvedildiği bir dönemin ardından, artık hükümetlerin elinde kalan tek denetimsiz fon yöneticisi olarak algılanıyor; onun için de idare doğrudan Başbakanlığa bağlı olma özelliğini sürdürüyor. Kullanıcı profili çıkarılmadan belirlenmiş konut birimi tipleri, yapı tipleri, yerleşim şablonu tipleri üzerinden hızla uygulamalar yapılıyor. Yıllar önce övgüyle izlediğimiz Ankara Eryaman Yerleşimi'nin ilk dört etabındaki uygulama ve kurumsal deneyim zenginliğinden sonra, bugün yapılmakta olan TOKİ konut çevreleri, çağın gerisine düşmüş durumda."

"Kentsel Dönüşüm" ile Hedefinden Saptırılanlar Üzerine

Konya Yolu "Kentsel Dönüşüm" Projesi, Ankara

Bugünlerde tanımlandığı biçimiyle "kentsel dönüşüm", küresel sermayenin yönlendirdiği imar operasyonlarından öteye geçemiyor. Kentlerimiz, yaşam alanlarımız ciddi tehdit altında. "Kentsel dönüşüm" projeleri adı altında sunulan bu projelerle, açıkça yüzergezer dünya sermayesinin kentlere çekilmesi amaçlanıyor. Kentler bu anlamda birbirleriyle yarıştırılıyor. Yaşayanların tasfiyesini ve mülklerin hızla el değiştirmesini öngören bu yaklaşımla kentsel projeler, yerel yağma güçlerinin de katılımıyla yeni yoksullaşma-zenginleşme biçiminin de kaynağı haline getirilmek isteniyor. Fiziksel bir değişim aracı olmaktan çok, kalkınma-gelişme politikaları varsayımları açısından da bağımlılığı güçlendiren bir süreç yaşanıyor. Özellikle kentsel yenileme eylemlerinin, herhangi bir üst plan belgesine bağlı olmadan yapı ölçeğindeki projelerle yürütülmek istenmesi, bilimsel kuralları ve kamu yararını gözardı eden yaklaşımın tipik göstergesi.

Korhan Gümüş, kente ilişkin geliştirilecek politikalar ve kentsel dönüşüm konusunda şunları söylüyor:

"Kentsel dönüşüm uygulamalarında yerel siyasal alanın öncelikli gündeminin imar konusu olmasının, sosyal programlardan söz edilmemesinin, kamu işlevinin gerektirdiği açıklığın ve katılımın olmamasının asıl nedeni de bu: Kent siyasetinin merkeze kilitlenmesi, ister istemez kente dair konuların teknik bir konu gibi ele alınmasına neden oluyor, sivil toplumu izleyici haline getiriyor. (…) Kenti anlamlandırma çabası, kapsamı itibarıyla nesnel bir görüntü verse de, çoğulcu bir uğraşla işlenmesi gereken zorlu bir uğraştır. Kent siyaseti de bu nedenle, elde hazır bulunanlarla değil, her ayrıntıda yeniden sorgulanması gereken bulgularla, yeni keşiflere, yaratıcı araştırmalara dayanan bağımsız bir duruş ile anlam kazanabilir."

Gerek kaçak ya da niteliksiz yapılaşma ile bozulan kent dokusunun "kentsel yenilenme"si; gerek savaş, deprem gibi afetlerle yokolmuş bir kent içi alanın "kentsel rehabilitasyon"u; gerekse yapılaşmaya yeni açılan kentin çeperinde bir alanın "kentsel tasarımı" olsun; "kentsel projeler" üretirken öncelikle şu noktaların göz önünde bulundurulması gerekiyor:

- İnsanı odağına alan,
- Katılımcı ve şeffaf süreçlerle gerçekleştirilen,
- Kamu yararını ön planda tutan,
- Doğru ve güvenilir bulgular üzerine kurgulanmış,
- Yerleşmenin diğer alanlarıyla bütünleşen, tasarımlar…

Özürlüler, Yaşlılar, Çocuklar… Ama "Herkes için Tasarım"

"Erişilebilirlik", kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi kapsamında karşılaşılan en önemli eksikliklerden biri. "Herkes için Tasarım", tüketim ürünlerinin, fiziki çevrenin, yapıların ve hizmetlerin en yaygın biçimde insanlara ulaşabilmesi ve onlar tarafından kullanılabilmesi öncelikli bir tasarım kavramı. Özellikle özürlüler, yaşlıların ve çocukların mekân içindeki özel gereksinimleri, mimarın bu konudaki sorumluluğunu tanımlıyor.

Herkes için tasarımın, gerek özel mekânlarda gerekse kamusal alan düzenlemelerinde isteğe bağlı olmaktan çıkarılarak, zorunlu bir hizmet olarak yaygınlaştırılması gerekiyor. Sorun şüphesiz ki sadece uygun yapı malzemesinin üretilmesi değil. Yapı ve yapılı çevre üretiminin her aşamasında iyi düşünülerek, amaca uygun olarak tasarlanmış malzemelerin bulunabilirliğinin önemi büyük. Ancak bunların doğru bir şekilde uygulanması da önemli. Bu bilginin de uygulamacılar tarafından edinilmesi, denetleyenler tarafından izlenmesi, yapı üretim sürecinin olmazsa olmaz bir bileşeni olarak herkesçe benimsenmesi gerekiyor.

Kente Karşı Suç Dosyası Giderek Kabarıyor

% 60-70'e varan kaçak kentleşme sürecimize ilişkin yapılacak yasal düzenlemelerde imar afları uygulamalarına artık son verilmesi gerekiyor. Ayrıcalıklı imar hakları oluşumuna yönelik uygulamalar, "kente karşı işlenen suç" olarak yasal düzenlemelerde tanımlanmalı. Ülkemizin öncelikli beklentisi, kaçak ve denetimsiz inşa edilmiş yapılardan oluşan kentsel yerleşimlerde ivedi önlem olarak, kentsel dönüşüm değil, afetlerin göz önüne alındığı kentsel yenileme ve sağlıklaştırma planları ve uygulamalarının gerçekleştirilmesi. Kentsel alanlardaki mevcut yapıların yasal olup olmadıklarına bakılmaksızın ve yasalar karşısında suç unsuru oluşturup oluşturmadıkları önemsenmeden yapılan örtülü ya da açık imar afları ve her türlü kent suçunu yasallaştırma girişimleri, bu tür davranışları özendiriciliğini artırmasının ötesinde, hukuk devleti anlayışında ciddi tartışmalar yaratacak bir yaklaşım. Mevzuatımız, uluslararası kabuller doğrultusunda "kent suçuna engel olacak" ve "kent suçunu tescil edecek" biçimde geliştirilmeli.

İstanbul için Bir Şans: UNESCO Dünya Mirası Listesi

Deniz İncedayı
MSGSÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi; Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi

İstanbul'un, Sultanahmet Arkeolojik Parkı, Kara Surları, Zeyrek ve Süleymaniye gibi tarihî alanları, 1985 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştı. Bu, kentin değerli kültür varlıklarının uluslararası düzeyde benimsenmiş olması anlamını taşıyor. Eşsiz İstanbul'un yüzyılların izlerini taşıyan kültürel mirasının, sadece ülkemizin olanakları ve kriterleriyle değil, bu alandaki uluslararası destekle yaşatılması niyetini belirtiyor. UNESCO'nun "dünya mirası" tanımında bu gibi alanların, "hangi ülke sınırları içinde bulunduklarına bakılmaksızın dünyada yaşayan herkese ait" oldukları kabul edilmekte. Ancak, İstanbul için bu önemli fırsatın yeterince değerlendirilememesi, koruma uygulamalarının çağdaş, bilimsel yöntemlerle ve duyarlılıkla yürütülememesi, 1993 yılından başlayarak, uluslararası değerlerin UNESCO Dünya Mirası Komitesi tarafından izlenmesi sürecini başlattı. Önemli bir kırılma noktası da, 2006 yılında İstanbul'un iki yıllık yakın takip sürecine girmesi ve "Risk Altındaki Dünya Mirası Listesi"ne aktarılması tehlikesi oldu. 2006'dan bu yana bu konuda yoğunlaşan çalışmalar için İstanbul Valiliği başkanlığında, merkezî ve yerel yönetim birimleri, üniversiteler ve çok sayıda sivil toplum kuruluşunun da katılımıyla bir "İzleme Komitesi" oluşturuldu. Konunun İstanbul için önemi, kuşkusuz iki yıllık çalışmaların başarısıyla sınırlı değil. İstanbul, toprakları üzerindeki dünyanın mirası niteliğindeki bu varlığa sahip çıkarken çağdaş, yaratıcı, bilimsel koruma anlayışını yaşama geçirme sorumluluğu altında. Bunun başta İstanbul olmak üzere ülkemiz için bir şans, bir fırsat olduğunu dile getirmeye gerek yok. Uluslararası platformda sağlanan destek, çağdaş bir bakışla İstanbul için bir prestij konusu olarak değerlendirilmeli. Özellikle de 2010'da Avrupa Kültür Başkenti olmaya hazırlanan İstanbul için. 2010 hazırlıkları, kentsel mekânın çağdaş tasarım yöntemleriyle kültüre hizmet fırsatı olarak değerlendirilmesine yoğunlaşıyor. Tam da bu nedenle, UNESCO izleme desteği, 2010 hazırlık süreciyle bütünleşerek İstanbul için tarihî bir fırsat olarak görülmeli. Konunun ülkenin mimarlık ve kültür politikaları açısından yadsınamaz bir önemi var. Unutulmamalı ki, çağdaş koruma, toplumun kültürel, sosyal, politik belleğinin yaşatılmasıdır.

Cumhuriyetin Başkenti Ankara'ya "Planlı" Saldırılar

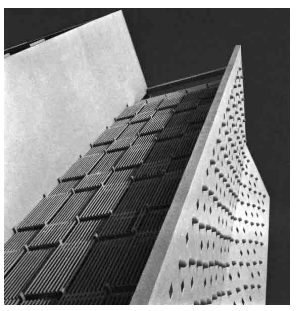
Bilge İmamoğlu
ODTÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

Bu döneme yönelik tehdidin, Cumhuriyet dönemi mimarlık mirasını oluşturan yapıların fiziksel varlığından fazlasına yöneldiği açıktır. Öne çıkan, tüm bu yapıların tek tek mimari nitelikleriyle olduğu kadar, taşıdıkları/taşımış oldukları işlev ve barındırdıkları niyet ile hep birlikte aktardıkları anlatımın okunabilirliğine yönelik olan tehdittir. Örneğin, Ankara'da Cumhuriyet dönemi mimarlık mirasının bir dökümünü okumak, aslında Cumhuriyet'in modernleşme programının kendisini tüm alt başlıklarıyla okumak demektir. 1920'lerden başlayarak inşa edilmiş her kültür, eğitim, sağlık, endüstri ya da yönetim yapısı, her banka binası, her rekreasyonel alan ve her meydan, Cumhuriyet'in kurucu kadrolarının ve takip eden kuşakların hedeflerinin, hayallerinin ve çabalarının hikâyesini tamamlar. Söylediklerini herkesin, özellikle de gelecek kuşakların dinleyebileceği ve değerlendirip istedikleri sonuca varmak üzere yargılayabilecekleri şekilde duyulur kılmak ve korumak kentin bugünkü sahiplerinin temel görevlerinden olmalıdır. Hatırlanacaktır ki, kısa bir süre önce, 2006 yılında Ankara Havagazı Fabrikası'nın başına gelenler, Ankara'da kentin ve dolayısıyla başkenti olduğu ülkenin yakın dönem tarihinin önemli belgeleri ve kalıtları sayılması gereken pek çok bina ve fiziki çevre için tekrar tekrar söz konusu olmuştur. Gençlik Parkı'nda bir "pelüş hayvanat bahçesi" yapmak için çalışmalara başlanmıştı. Daha öncesinde ise Ulus'ta, Opera'dan Hacı Bayram'a uzanan bir alanda mevcut plan yok sayılarak üretilmiş, ne varsa yok eden ve inanılmaz bir kimliksizliği öngördüğü anlaşılan devasa bir proje yine Büyükşehir Belediyesi tarafından kamuya duyurulmuştu. Tüm bunlardan çok daha eski olan, Güvenpark'a kapalı otopark niyeti de bu listeye eklenebilir. Diğer yandan "tarihi yeniden kurgulama" çabasının her seferinde doğrudan yıkıp yerine inşa ederek kendisini göstermesi gerekmez. Kentsel kaynakların, kent kimliğinin ve toplumsal belleğin sürekliliğini teşvik edecek kentsel mekân kullanımları yerine, Ulus projesinde olduğu gibi, bu değerleri yok sayan, silinmeye iten, toplumsal uzlaşmanın değil, kısıtlı grupların ekonomik çıkarları ile günün ucuz eğilimlerinin bir karışımının belirlediği yatırımlara aktarılması da aynı doğrultuda düşünülmelidir.

Türkiye'nin Cumhuriyet Dönemi Mirası Tehdit Altında

Özelleştirme ve dönüşüm kapsamındaki doğal ve tarihsel rezervlere yönelik uygulamalar; Dünya Miras Listesi'nde yer alan İstanbul'un, "tehdit altındaki kültürel miras listesine" alınması; Cumhuriyet dönemi mimari mirasının özellikle imar uygulamaları uğruna acımasızca tüketilmesi; orman alanlarına yönelik imar uygulamaları; Karadeniz Sahil Yolu örneğinde gördüğümüz doğal kıyı ve yeşil alan tahribatları örneklerinde olduğu gibi giderek bu değerlerimizi kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıyayız. Bu uygulamalardan vazgeçilerek, kültürel varlıkların, yok olduklarında yerlerine yenisi konamayan bir yapıda oldukları; doğal kaynak kullanım ilkelerine önem verilmediği takdirde doğal değerlerimizin de tükeneceği unutulmamalı. Merkezî hükümetler ve yerel yönetimler, ülkemizin tarihî, kültürel ve kentsel mirasını gelecek kuşaklara aktarmakla yükümlüler. Türkiye'nin modernleşme ülküsünün, planlı büyüme yıllarının mimari ve estetik özelliklerini yansıtan Erken Cumhuriyet Dönemi yapı ve çevrelerini kamusal bir değer olarak korumak ve benimsemek ise, ancak modern bir yurttaş bilinci ile hareket geçirilebilir. Ülkemizin, geçmişe tanıklık eden, yokluklar içinde çalışılarak, akılcı siyasetler izlenerek, fedakârlık edilerek başarılmış, vücuda getirilmiş kurumlara rağmen değil, onlar sayesinde ve onlarla birlikte büyümüş ve gelişmiş olduğu unutulmamalı. Erken Cumhuriyet Dönemi mimarlık mirası, kuruldukları kentlerde modern, "çağı yakalamış" mimarinin de ilk örnekleri olmuşlardır. Planlı biçimde, yeşil alanları ve diğer hizmet birimleriyle birlikte inşa edilmişlerdir. İçlerinden hiçbiri, mimari özelliklerindeki çeşitlilik bakımından diğerinden daha az önemli ya da daha az korunmaya değer değildir. Bu yapılar, kentlerimizin, hızlı ve plansız yapılaşma yüzünden nefes alamaz hale gelen, mimari zenginliğini yitiren dokusu içinde, ağaçları, bahçeleri, özgün mobilyaları ve mimari mirasımıza kattığı çeşitlilik nedeniyle de önem kazanır. Bir yandan dönemin moda mimarlık örneklerini ve üsluplarını izleyen, bir yandan da Türkiye'ye özgü modern bir mimarlık akımı arayışını yansıtan bu yapı ve çevrelerin koruma altına alınmaları ve yeni işlevlerle yaşatılmaları hedeflenmeli. Cumhuriyet dönemi dahil bütün mimarlık mirasının envanterinin çıkartılıp tescil edilerek, koruma altına alınması gerekiyor.

Bienal'den İstanbullulara "Modern Mimarlık"la Karşılaşma Çağrısı

Eskidiği, verimli kullanılmadığı gibi gerekçelerle yıkılması sıkça gündeme gelen, yıkılmaması için önünde protestolar düzenlenen, modernleşme tarihimizin yapı taşlarından Atatürk Kültür Merkezi'yle, tiyatro-sinema salonu, kitaplığı, spor ve çalışma alanlarıyla erken Cumhuriyet dönemi yapı mirasının sayılı örnekleri arasında yer alan Kadıköy Halk Eğitim Merkezi (Kadıköy Halkevi) binası, 10. Uluslararası İstanbul Bienali'ne evsahipliği yapan mekânlar arasında yer alıyor. Üstelik, çağdaş sanatla modern mimarlığın bu "planlı" karşılaşması, bienal için uygun sergi salonu arayışından kaynaklanmıyor. Modernleşme tarihimizin belleğini oluşturan, fakat yıllar içinde kimi zaman duyarsızca kullanılan, unutturulmaya ya da yıkılmaya çalışılan bu yapıların, mekânlar için üretilen "iş"ler vasıtasıyla ve sahip oldukları mimari, kentsel ve tarihsel değerleriyle birlikte gündeme taşınması hedefleniyor.

"İmkânsız Değil Üstelik Gerekli: Küresel Savaş Çağında İyimserlik" temalı 10. Uluslararası İstanbul Bienali'nin diğer mekânları da, benzer bir duyarlılık gözetilerek seçilmiş, İstanbul'un kentsel, ekonomik ve endüstriyel gelişimini belgeleyen modern mimarlık ürünü yapılardan oluşuyor. Doğan Tekeli ve Sami Sisa'nın erken dönem çalışmalarından, "son derece deneysel bir metabolizmayı, tasarımı ve göndermeleriyle, zeki bir tavırla, geleneksel İstanbul çarşısıyla birleştiren" İstanbul Manifaturacılar Çarşısı, eşsiz konumuyla "İstanbul'un, yarımkürenin her iki yönüne de bakan kapısı" Antrepo No. 3 ve son dönemde adından sıkça söz ettiren, Osmanlı İmparatorluğu'ndan devralınan endüstriyel mirasın korunup modern bir üniversite yerleşkesi olarak yeniden yorumlandığı, ülkemizdeki sayılı kentsel dönüşüm örneklerinden bir tanesi, Santral İstanbul.

Bienalin web sayfasında "Yakmalı mı Yakmamalı mı" başlıklı yazıda AKM'nin popülist siyasi iktidarla neo-liberal ekonomik iktidar tarafından hangi niyetlerle dönüştürüleceğine şu sözlerle değiniliyor: "Mimarlık her zaman siyasi projelerle yakından ilişkili olmuştur. Bu ilişkinin en görünür imgesi ise kamu kurumlarıdır. Tarihin daha demokratik bir dönemi de olsa, bu durum modernist çağda da değişmedi; hatta güçlendi. Ama modernizm, temelde, idealist ve ütopyacıdır ve ekonomik, siyasi, sosyokültürel ve teknolojik ilerlemeye dayanır. Modern siyasi ütopya idealini mükemmel bir şekilde tasarlar. Bu ütopyacı vizyonu ifade etmenin kendine özgü dili anıtsallık ve etkileyicilik haline gelir. Hayati Tabanlıoğlu'nun tasarladığı, 1970'lerin başında inşa edilen, Taksim Meydanı'ndaki AKM, İstanbul'da kültürel ve politik törensel organizasyonların ve "yüksek sanat" gösterilerinin gerçekleştiği ana merkez… Atatürk'ün kavrayışı ve siyasi gücünün rehberliğinde laik, ilerici ve modern bir ulus devletin simgesi. Ancak bu son derece ilginç bina şimdi ölümcül bir krizle karşı karşıya; popülist siyasi iktidarla el ele ilerleyen neo-liberal ekonomik iktidarın gücü tarafından nezihleştirilme tehdidi gündemde. Yerine daha süslü, "post-modern," muhtemelen ticari bir havası olan bir kompleks planlanıyor. Protestolar düzenleniyor, AKM'nin sonunun getirilmesine ve nezihleştirilmesine karşı kamuoyunda yoğun tartışmalar yaşanıyor. Binanın doğuşu ise ironiyle dolu. Yeni inşa edilmişken 1970'de bir gösteri sırasında yanan bina, muazzam yeniden inşa ve koruma çalışmalarının ardından, birkaç sene sonra, küllerinden yükselen Zümrüd-ü Anka gibi tekrar açıldı. Ama şimdi ikinci bir yangınla karşı karşıya -bu sefer küreselleşme, neo-liberal ekonomi ve politik olumsuzculuk güçleri kundaklayacak binayı.

AKM, yakmalı mı yakmamalı mı? Soru bu.

Çağdaş sanatı kentsel gerçeklikle kaynaştırmayı amaçlayan 10. Uluslararası İstanbul Bienali vesilesiyle, AKM'nin kaderi kaçınılmaz bir şekilde üzerinde durulması gereken bir konu. AKM'ye sanatsal müdahaleler ve eleştirel vizyonlar getirip sergilemek binayı etkili bir şekilde halka tekrar tanıtabilir, binanın geleceği hakkında diyalog ve tartışma başlatabilir. Bu, bienal için "doğal" bir seçim.

TOKİ Kim için Konut Üretiyor?

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu günden beri sosyal devlet olma sorumluğu ile hareket eden çeşitli iktidarlar, konut sorununun çözümü için çeşitli politikalar ürettiler, çeşitli araçlar geliştirdiler. SSK Kredileri, Lojman, Toplu Konut Kredileri, Emekli Sandığı Kredileri, OYAK Kredileri ve OYAK Konut üretimi, Özel İhtisas Bankaları Kredilendirme ve Konut Üretimi, Emlak Bankası gibi… Ancak, uygulamadaki yanlışlar, olumsuz tutum ve davranışlar, politik çıkarcı etkiler nedeniyle sorun temelden çözümlenemedi. Bu alandaki temel açmaz, üretimi teşvik etmeyen, geliştirmeyen gayrimenkul rantına dayalı bir ekonomi politikası. Devletin konut sorununun çözümüne ilişkin oluşturduğu, özellikle de son dönemde aktivitesini artıran Toplu Konut İdaresi TOKİ, Arsa Ofisi gibi kurumsal yapılar kısa bir süre önce tek bir çatı altına toplandı. Asıl amacı, yoksulların, dar gelirlilerin, gerçek ihtiyaç sahiplerinin gerek arsa, gerekse bitmiş konut ihtiyacının giderilmesine yönelik faaliyetler yerine, kamu arazileri üzerinde yüksek gelir gruplarına yönelik rant projeleri yapar hale geldiler. Yine kamu kurum ve kuruluşlarının, Maliye Bakanlığı'nın, Hazine'nin elindeki arazileri kamu yararına geliştirmeleri, kullanmaları gerekirken; amacı net olarak belirlenemeyen alan, satan, tahsis eden, takas eden bir kurumsal yapıya dönüştüler. Tüm yetkiler yerelleşirken, bu alan Başbakanlığa bağlı sınırsız yetkilerle donanmış bir yönetsel yapıya kavuşturuldu. Esas itibariyle devletin sosyal niteliğinin yok edildiği, sağlık, eğitim, barınma ihtiyacının giderilmesi gibi temel alanların ve görevlerin piyasa ekonomisine terk edildiği günümüzde, ihtiyaç sahiplerinin konut taleplerinin düş olmaktan öteye gidemeyeceği açık.

Niteliksiz Konut Üretimi

Ali Cengizkan
ODTÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi; ODTÜ Konut Araştırma Merkezi (KAM) Yönetim Kurulu Üyesi

Bilmem farkında mısınız? Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, son iki-üç yıldır Toplu Konut İdaresi tarafından Anadolu'nun tüm bölgelerinde adeta kampanya kapsamındaki uygulamalarla konut sahibi ediliyor. TOKİ'nin internet sitesini izlerseniz, durumun nicel yönüyle açıkça yüzyüze geliyorsunuz: 2007 sonu hedefi 250.000 birim konut olarak ilan ediliyor; izleyen dönemin hedefi olarak da 500.000 rakamı veriliyor. 1984 yılında oluşturulan Başbakanlık Toplu Konut İdaresi (TOKİ), kamu fonlarının 'kötülenip' hızla lağvedildiği bir dönemin ardından, artık hükümetlerin elinde kalan tek denetimsiz fon yöneticisi olarak algılanıyor; onun için de idare doğrudan başbakanlığa bağlı olma özelliğini sürdürüyor. Üstelik TOKİ son yıllarda yeni konut yapımı dışında, hükümet konağı, hastane, okul, çevre düzeni, restorasyon ve diğer altyapı çalışmalarındaki katkısıyla da bu "kaynak olma", "yatırım sandığı" ya da "banka olma" özelliğini sürdürüyor.

Peki bu denli güçlü bir devlet kurumunun hata yapma şansı var mı? Bence var! Bu hata yapma şansı oranı, yüzde iki (% 2). Yani, herşeyin iyi olması için çalışan bir kurumun işleyişinde gerçekleşen 'iş kazaları', % 2'lik bir oran içinde kaldığında hoşgörü ile karşılanabilir. Oysa TOKİ'nin yukarıda kısaca anahatları çizilen yaklaşımı, sayısal olarak işbitirici bir mantığı sergiliyor. Kullanıcı profili çıkarılmadan belirlenmiş konut birimi tipleri, yapı tipleri, yerleşim şablonu tipleri üzerinden hızla uygulama yapmak... Yıllar önce övgüyle izlediğimiz ve üzerine araştırmalar yapılan, tezler yazılan Ankara Eryaman Yerleşimi'nin ilk dört etabındaki uygulama ve kurumsal deneyim zenginliğinden sonra, bugün yapılmakta olan TOKİ konut çevreleri, çağın gerisine düşmüş durumda. Trabzon'a, İzmir'e, Ankara'ya, Isparta'ya bir bakınız; İç Anadolu'nun ve Güney Doğu Anadolu'nun mahrum köşelerini hiç anmıyorum; tümünde de yer seçiminde arsa maliyetini mümkünse sıfırlamak için Hazine arazileri ya da 'ormandan yeni çıkan' bölgeler, ya da daha önce bir kamu kurumunun tesisleri nedeniyle altyapı götürülen yerler seçiliyor. Arsaya dönecek arazilerin yerleşim yerlerine uzaklıkları, kentsel hizmet altyapısı bağlantıları, kent peyzajı içindeki doğal konum zenginlikleri, en önemlisi tarımsal arazi potansiyelleri dikkate alınmıyor. Böylece geleceğin kentlerini belirlediklerini farketmiyorlar. Yer seçiminde 250.000 konut uygulamasından Türkiye'ye kalan manzara, bir "gelecek talanı"nın izleridir. Başbakan'ın sözlerine bakılırsa, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları evsiz kalmayacaklar; ama yine onların icraatları ile, kendi torunları da içinde olmak üzere gelecek kuşakların mahvedilmiş bir Türkiye peyzajında yuvasız kalma ihtimalleri kaçınılmaz.

Mortgage Düzenlemesi Konut Sorununu Çözmekten Uzak Görünüyor

İki yıldır, Meclis'in ve kamuoyunun gündeminde duran mortgage (tutulu satış / tut-sat) ipotek karşılığı konut finansmanı sistemi yürürlüğe girdi. Nüfusun ve kırsal nüfusun kentlere göçünün kontrol edilemez bir şekilde arttığı bilinen bir gerçek. Sorunun çözümü için özellikle sektörün mucize olarak sunduğu mortgage sistemi ise, Türkiye'nin konut sorununu çözmekten uzak görünüyor. Küreselleşen dünyada giderek tüm mal ve hizmetlerin finansman aracına dönüştürülmesi gibi, insanların temel ihtiyacı olan barınma ihtiyacı da finansman aracına dönüştürüldü. Kısa süre önce, ABD'de düşük gelirlilere yönelik olarak geliştirilen mortgage pazarında yaşanan kriz, ülkede yüksek gelirlilere yönelik mortgage pazarını da etkiledi. Piyasalarda yaşanan dalgalanma, borsalarda yaşanan düşüşler ve düşüşlerin daha uzun süre devam etme ihtimali kredi faizlerini yükseltti. Dünyada bazı ülkelerde uygulanmakta olan bu sistemin ülkemizde uygulanabilir olmasının ne yazık ki koşulları henüz oluşmadı. Çünkü, sistemin uygulanabilmesinin temel koşulu düşük enflasyon, buna bağlı düşük faiz, güçlü istikrarlı ekonomi, sürekli istihdam ve alım gücüdür. Ülkemizde ekonomik hayat, üretim ilişkilerinden koparılıp, yüksek faize dayalı borçlanmayla yürütülür hale geldiği için, bu sistemin sağlıklı yürümeyeceği birçok platformda dile getirildi. Mortgage sisteminin uygulanabildiği ülkelerde enflasyon düşüktür. Buna paralel olarak da faiz oranları yıllık % 1-3 gibi düşük oranlardadır. Ülkemizde ise yıllık % 18-20 oranında. Kredi kullananlar açısından bakıldığında, bu faiz düzeyi ile 30 yıl gibi uzun vadeli bir borçlanmanın mümkün olmadığı, 30 yıl istikrarlı bir iş, iş güvencesi, enflasyona ve faiz oranlarına uygun ücret artışı gerektirdiği görülüyor. Çünkü, toplumun alım gücü sınırlı. Esas olarak konut alıcısının finansman sorununa çözüm üretmek üzere düzenlemeler yapılması gerekirken, küreselleşmenin sonucu olarak oluşan büyük parasal kaynaklara pazar yaratılmaktadır. Düzenleme bu parasal kaynakların bu alanda da kredi olarak kullandırılmasına ilişkin yapılmaktadır. Kâr amaçlı bir sistemdir. Bu özelliğinden dolayı da kredi kullanıcılarının haklarını esas almayan, paranın güvencesini esas alan bir yapıdadır. Sistemde krediyi verenlerle, krediyi kullananların haklarının birlikte gözetilmesi gerekirken, çıkartılan yasa daha ziyade krediyi verenlerin lehine düzenlemeler içermektedir.

İyi / Nitelikli Konut Nasıl Olmalıdır?*

Yüksek nitelikli tasarım, buralarda oturan insanların yaşamlarını iyileştirebilir, inşa edilen alanlarda daha yüksek değerler elde edilmesini olanaklı kılar, daha iyi kamusal alanlar yaratır ve mülk sahiplerine prestij sağlar. Tasarım çözümleri ve iyileştirilmiş malzeme ve teknoloji uygulamaları, karbon emisyonlarının azaltılması ve değişen iklimimize uyum sağlama gayretlerimizin öncüsü olmalı. Şanslıyız ki, iyi tasarlanmış konutlarda aynı zamanda ısıtma, aydınlatma ve bakım giderleri de daha azdır. İyi tasarlanmış, sürdürülebilir konutların ömrü daha uzun, kullanım esnekliği daha yüksek, erişilebirliği ve güvenliği daha iyidir; bu konutlar daha zarif bir şekilde yaşlanacaktır.

Ancak mimarların devrede olması, salt kendi başına, tasarımın kaliteli olacağını garanti etmeyeceği gibi, iyi tasarlanmış, sürdürülebilir ve başarılı yaşam alanları yaratmanın temel öğesinin, farklı alanlarda uzmanlaşmış iyi tasarımcıların devreye sokulması olduğunun da anlaşılması önemli. Mimarların, çok daha yüksek performans standartlarına göre tasarlanmış ve aynı zamanda, çağdaş yaşamın karmaşıklıklarına, kültürel ve sosyal çeşitliliğe cevap verebilen, genel olarak uygulanabilecek yeni çözümler bulmak yönünde, konut üreticileri ile birlikte çalışması gerekiyor.

Konut tasarımı, planlama sistemi içinde, daha profesyonel, akılcı ve tutarlı bir şekilde ele alınmalı. Plancıların hem tasarım konularında iyi birikimli ve iyi yetiştirilmiş olduğu, hem de yüklenicilerle tasarım ekiplerinin olumlu bir iletişim içine girebildikleri yerel ve bölgesel tasarım değerlendirme kurullarından uzman görüşü alma yönünde teşvik edildiği bir planlama sistemi içinde olmaları gerekiyor.

Müteahhitler tarafından gerçekleştirilen "kayıp" konutlar çeşitli nedenlerle mimarlar tarafından kabul edilemez olarak görülürken, bu tür çözümlerin çeşitli bakımlardan sürdürülebilir olmadığı da artık anlaşıldı. Yakın bir gelecekte, halkın bu ürünleri giderek artan oranda kabul etmeme olasılığı yüksek. Sürdürülebilir bir yaşam alanı, konutları, işyerlerini, ticaret ve dinlence tesisleri ile çekici ve güvenli kamusal alanları içeren, çok sayıda farklı kullanımdan oluşur. Konutlar bir kentin dokusunu yarattığı ve kamusal alanların sınırlarını oluşturduğu için, bunların daha geniş bir sosyal çerçeve göz önüne alınarak tasarlanması gerekiyor.

Tasarımcılar, evden çalışmaya uyarlanabilme açısından yeterli olacak konutlar yaratmak için teşvik edilmeli. Bu tarz çalışmalar mahalleleri gün boyu canlı tutar, yolculuk taleplerini azaltır ve güçsüz kesimlere iş olanağı sağlayarak mahallelerde ekonomik faaliyetlerin sürüp gidebilmesine olanak verir. Yolların ve boş alanların da yapılar kadar önemli olduğu kabul edilmeli. Hükümetler, yükleniciler, mimarlar ve bunların yapı sektöründeki diğer meslektaşları iyi tasarlanmış bir kamusal ortam sağlamak yönünde özel olarak teşvik edilmeli. Yapıların, yeşil alanların ve yolların doğru bileşimi ve trafik alanları ile park yerlerinin iyi tasarlanmış olması konut alanlarının niteliğini belirleyen önemli öğeler. Araştırmalar, kamusal alanların – yüksek nitelikli mimari tasarımla birlikte - iyi tasarlanmış olmasının vatandaşlık gururunu artırdığını göstermekte. Ancak, tasarım kendi başına yeterli değil – kamusal alanların aynı zamanda iyi bakılması ve yönetilmesi de gerekiyor.

* "Daha İyi Konutlar ve Daha İyi Mahalleler" İngiltere Kraliyet Mimarlar Enstitüsü (RIBA) Politika Belgesi'nden derlenmiştir.

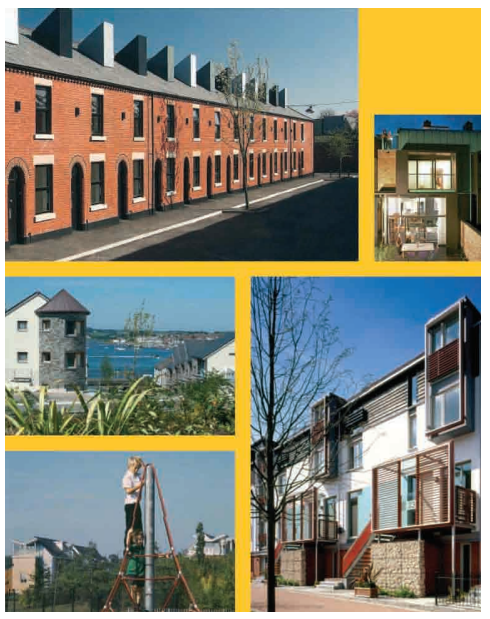

Mimarlar Odası, 1988 yılından beri düzenlediği "Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri" ile mimari üretimde niteliğin yükseltilmesini teşvik ediyor: (soldan sağa) **Zeytinoğlu Evi**, Çamlıca–İstanbul (Hayzuran Hasol, Doğan Hasol); **Cafer Bozkurt Evi**, Arnavutköy-İstanbul (Cafer Bozkurt); **Tuncel Evi**, İstanbul (Kerem Erginoğlu, Hasan Çalışlar); **Saray–Tekirdağ'da Ev** (Nevzat Sayın).

İyi Konut Tasarımının Nitelikleri

- Yüksek nitelikli tasarım konutlara ve bu konutların çevrelerine değer katar
- Yeni geliştirilen alanların değerini yükseltir
- Daha yüksek kullanıcı memnuniyeti yaratır
- Daha iyi bir kamusal alan oluşturur
- Mal sahiplerinin prestijini yükseltir
- İyi tasarlanmış, sürdürülebilir konutlar daha uzun yıllar dayanır
- Kullanımları daha esnektir
- Isıtma, aydınlatma ve bakım giderleri daha düşüktür
- Güvenlikleri daha yüksektir
- İyi tasarımın insanların kendilerini iyileştirme duygusuna katkısı vardır.

İstatistiklere göre niteliksiz konutlardan kaynaklanan hastalıkların tedavisi için İngiltere'de yılda 2 milyar sterlinden fazla harcama yapılmaktadır ki bu rakam yerel yönetimlerin konut stokunun kendine yaptıkları yatırımdan fazladır.

Mimarlık Haftası Kutlanıyor:
ETKİNLİKLERE TÜM KENTLİLER DAVETLİ

Mimarlık Haftası'07
1 2 3 4 5 6 7 Ekim

Dünya Mimarlık Günü'nde Mimarlar Odası, birimleri ile birlikte, tüm haftaya yayılan, kent ve kentlilerle bütünleşen etkinlikler kurguluyor. Tüm kentlerdeki mimarlık haftası programlarına **www.mo.org.tr** adresinden ulaşabilirsiniz. Şubelerin belirlenmiş olan etkinlik programları şöyle:

Bodrum'da Mimarlık Bürosu (Ender Özışık)

ANKARA Mimarlığın Sosyal Forumuna Doğru

Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Mimarlık Haftası 2007'de, alışılagelen mimarlık söylemlerinin dışına çıkarak alternatif söylemlerin tartışılacağı etkinlikler düzenlemeyi hedefliyor. Mimarlığın Sosyal Forumuna Doğru: "Yeni Kavramlar ve Yeni Yaklaşımlar" teması ile "Ekolojik Mimarlık", "Toplumsal Mimarlık" ve "Katılımcı Kent Yönetimi" olarak belirlenen üç ana eksende şekilleniyor. Hafta boyunca, mimarlığı yeniden yaratmanın toplumsal sorumluluğuyla, üretim-tüketim ilişkileri, bu ilişkilerin ortaya çıkardığı sorunlar ve bu sorunlar karşısında ortaya çıkan kavramlar ve hareketler tartışılacak. 1 Ekim- 27 Ekim 2007 tarihleri arasına yayılan etkinlikler, İMO Teoman Öztürk Salonu ve Hasanoğlan ve Ulucanlar Merkez Kapalı Cezaevinin boşaltılmış mekânlarında gerçekleşecek.

Geniş bilgi için: T: 0.312.417 86 65 www.mimarlarodasiankara.org

İSTANBUL Uluslararası Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali Düzenleniyor

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, geleneksel hale gelen "Mimarlık ve Kent Şenliği"'ni, 2007 yılından itibaren "Uluslararası İstanbul Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali" ile birlikte düzenliyor. 1-7 Ekim 2007 tarihleri arasında gerçekleşecek festival, mimarlık ve kent konularında üretilmiş filmleri desteklemeyi, yeni yapımları özendirmeyi, beğeni kazanmış filmleri seyirci ile buluşturmayı amaçlıyor. Konuyla ilgili olarak, katılımcılar arasında düşünce alışverişlerinin sağlanabilmesi için çeşitli söyleşi ve etkinlikler de düzenlenecek. Film gösterimleri eşgüdümlü olarak Avrupa ve Anadolu yakalarında yer alan iki ayrı salonda yapılıyor. Ayrıca Mimarlar Odası mekânlarında ve mimarlık fakültesi olan üniversitelerin salonlarında aynı anda gösterilecek. Filmlerin yapımcı ve yönetmenleri salonda bulunuyorlarsa, gösterimlerin sonunda kısa söyleşiler gerçekleştirilecek. Hafta boyunca Yıldız Sarayı Dış Karakol Binası'nda (Beşiktaş) açık kalacak olan "Mimarlık Yayınları Sergisi"nde 25 yayınevinin mimarlık ile ilgili yayınları % 15 indirimli olarak satışa sunuluyor.

Geniş bilgi için: T:0.212.227 69 10 www.mimarist.org

İZMİR Hafta Boyunca Kapsamlı Etkinlikler Düzenleniyor

Mimarlar Odası İzmir Şubesi, 1-7 Ekim 2007 tarihleri arasında tüm haftaya ve kente yayılan etkinliklerle, Mimarlık Haftası'nı kutluyor. Hafta boyunca şu sergiler açık olacak: Ulusal Mimarlık Ödülleri Retrospektifi Sergisi (Resim Heykel Müzesi), Emre Arolat Nazaran Sergisi (Atatürk Kültür Merkezi), Kent ve Mimarlık: İzmir Sergisi (1.Kordon Gündoğdu Meydanı), Fotoğraf Yarışması Sergisi (Konak Metro İstasyonu), Behiç Ak Karikatür Sergisi (Agora Alışveriş Merkezi). Ayrıca, Türkiye'de ve yurtdışında nitelikli mimarlık uygulamaları ile tanınan çok sayıda mimar, çeşitli atölyeler, "bir mimar ve uygulamaları" başlıklı söyleşiler, "mimarlar yapılarını gezdiriyor" başlıklı geziler ile kentliler ile buluşacak. Tüm atölye çalışmaları ve söyleşiler Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleşecek.

Geniş bilgi için: T: 0.232.463 66 25 (pbx) www.izmimod.org.tr